

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

A mi barátaink.

Budapest, december 8.

Zürzavaros bajok próbálják ki a baráti hűséget. Mert verőfényes, békés napsütéskor könnyű nyájas örömben és vidám összhangban együtt sütkérezni, mint ahogy ezt Aehrenthal és Tittoni, amikor még mind a kettőjüknek jól ment a sorsuk, előbb Dessioban, azután Salzburgban cselekedték. Könnyű dokumentálni a teljes összhangot, hogyha ez csak egy pohárköszöntőbe s jól czirkalmazott diplomata-mosolyba kerül. Verőfényes, békés napsütés idején ezért keresztül-kasul jó barátok a nagyhatalmak és a nagyhatalmak diplomatái. Himzett frakkban sűrögnek-forognak, Pétervártól Madridig, Londontól Rómáig utaznak, estélyeznek, tanácskoznak és ebédelnek s szebbnél szebb toasztokkal hirdetik, hogy ime ismét milyen erős pillérekkel támasztották alá a világbékét.

Most azonban, hogy az összes pillérek meglazultak, s a világbéke veszedelmesen inog, meg kell nézni a híres jó barátokat. Tittonit, a dessioi és a salzburgi toasztozót, aki most, amikor sulya van a szónak, egyszerre halványra hidegült szavakkal emlegeti a hármasszövetség kötelekeit, ellenben rögtönösen ékesszólóvá lesz, méltatván Montenegro és Szerbia igényeit. Meg kell nézni Izvolszkit, aki nincsen két hónapja, hogy Aehrenthalall puszikat váltott s szép szónoki figurák közt kifejtette, hogy Oroszország és a monarchia között teljes az egyetértés. Ma ellenben

a legridegebb pontozatokban helyezkedik szembe Ausztria-Magyarország valamennyi balkáni érdekeivel, teljesen azonosítja magát a nagyzási hóbortba esett szerb államocskák követelésével s gaudiumi iga alatt akar keresztül hajtani bennünket, eddigi jóbarátait. Meg kell nézni Edvárd királyt, aki szintén nincs két hónapja, hogy külügyi államtitkárával, Haldane-val Ischlben élvezte az udvari ebédek kosztját, kedves bókok közt csókolgatta meg ősz barátját, Ferencz Józsefet s szintén toasztozott a világbéke s Anglia és Magyarország jóviszonya érdekében. Most ugyanez az Anglia pénzzel tömi az üres szerb és montenegrói államkasszákat s hadihajóit fűtve, biztatja Törökországot, hogy ne féljen a bécsi fenyegetéstől, csak folytassa tovább a bojkott-mozgalmat az osztrák iparcikkell ellen, legalább addig, amíg angol kereskedők elhalálszák az ausztriai cégek orra elől a zsákmányt.

Az első zürzavaros bajra ime így dobják el álarcukat a mi híres jóbarátaink! Szomorú elhagyatottság érzése fojtja el az ember szívét, amint végig néz rajtuk. Mennyi gyűlölet, mennyi irigység, mennyi gyilkos, hideg káröröm! És ilyen lehangolt keserűség közepette kétszerezen jól esik elolvasni Bülow kanczellár tegnapi beszédét, aki felelősségteljes helyről, felelősségteljes időben ismétli meg a jóbarátság és egyetértés szavait. Minden kertelés és habozás nélkül megmondta, hogy Németországnak Ausztria és Magyarország mellett a helye.

Naivság volna azonban ezekután dicshimnusz zengedezni a németek hűségéről és nagy baráti áldozatáról. Főleg magunkat illuziókba ringatnunk, mert ha Németország helyett Olaszországgal lenne közös érdekünk a Balkánon, Tittoni mondta volna el a Bülow beszédét és Bülow a Tittoniét. Népek olyan erős szövetkezése, amelyik rázkódások dacára nem törik ketté, nem addig tart, ameddig ezt szerződésbe foglalt pontozatok előírják, hanem addig, amíg az érdekek egyirányu uton parallel haladnak. Németországnak — tekintettel a német ipar nagy balkáni kivitelére — éppen olyan érdeke, hogy ott szövetséges-társa: Ausztria-Magyarország gyakorolja a hegemoniát, mint amennyire a német ipar teljes kiszorítására törekvő Angliának, vagy Oroszországnak éppen ellenkező az érdeke, Ausztria-Magyarország megalázása a német iparnak is erős megrázkódtatása volna. Ezenkívül az angol, a francia, az orosz, az olasz félig elismert, félig titkos entente éle első sorban nem is ellenünk, hanem Németország ellen irányul s ez az izolálás, melynek főleg Edvárd angol király ügyeskedése a szülője, immár olyan tökéletes, hogy mi nélkülünk Németország teljesen egyedül állana. A rosszra vált viszonyok dacára ezért sem fordíthat hátat nekünk Németország, mert hiszen, ha ezt cselekedné, akkor önmagát tenné teljesen egyedülállóvá.

Akármi az indoka azonban ennek az állásfoglalásnak, Bülow beszédéből azt

Kisértetet látott a koma.

Irta: Móricz Pál.

(Utánnyomás tilos.)

Hóhullámos fehér volt a holdas téli éjszaka. Elnéptelenedtek az utcák. Csak amely háznál halott mellett virrasztottak, onnét pisláskolt mécsvilág. A Holdvilágnak sziveszerinti volt ez a mélységes nyugalom és mégis!

— Tyűh! majdnem orrára bukott a Holdvilág. Égi utjáról addig pislogott a földre, egy fagyos csillagöröngyben megbotlott a lába.

Szörkucsmás alak mozgolódott a kertek alatt, ezt a magányos embert firkészte a Holdvilág. Midőn pedig megbotlott, mérgeesen rugta félrebb a lába elé akadt csillagöröngyét. Vándortarisznyájából maroknyi sugárt hajintott a szörkucsmás ember fejéhez. E sugarak ragyogó fényvel csapódtak a kucsmás ember arcába és a Holdvilág mindjárt felismerte Alföldi komát, a sunyi, veres Alföldit.

Alföldi elkáromolta magát:

— Ördög vigye ezt a Holdvilágot! — Alföldinek nem volt kedves a holdas éjszaka. Felhőző sötétséget szeretik az ilyen éjszakai tekerők... Hiában szitkozódott Alföldi, nyomon követte a Holdvilág. Ballagtában tűnődött az éjszakai rezeképi vándor:

— Hm! Ilyen késő éjszakan? A kertek alatt? Hová? Miért bujkál ez az Alföldi koma?

Nini! Gubája alatt is mit szorongat a koma? — magában tűnődött a Holdvilág.

Tűnődhetek volna efelől a bakterek is. Azonban a kásaütő-malom tövében aludt a bakter. Bundájába huzódva lopta az éjszakát a bakter. Már olyan késő volt, duzzadtkeblü özvegy Zsófiika komasszony házikójának ablakából sem szökdecselt mécsugár. Jégvirágok bimbódtak a picziny ablakon. A temetőről zordon szél hengerbuczkázott végig a gyepszéli havon. Szélvész urfi jégsarkantyúja nyomán porzott a hó. Zaj támadt odalent. Hejnye! Talán csak nem a hófúvás hátán vágatód irigy boszorkák rugták össze a patkót? A Holdvilág felhőfoszlányból hasított zsebkendőjével megdörzsölte zuzlepített szemét. Hehe! Elvigyorodott a Holdvilág. Más egyebet szimatolt a Holdvilág... Szép özvegy Zsófiika asszony házában csapódott az ajtó. Ennél az ajtónál tünt el Alföldi. Hehe! A veres Alföldi... A Holdvilág vigyorogva ballagott a rétdoldalra és mivel a bakterek, meg a kásaütő-malom tövében aludtak, senkisémm figyelte, az éjszakában miként lökött füstöt az özvegy asszony házában kéménye? Egyedül a Takács szomszédék kutyája szimatolt pecsenye-szagot. Nyugodtan lakmározhattak Alföldi komák. Maid elfújták a mécsvilágot is. A párnával dugott ablaku meleg szobában hivatogatólag daga-dozott a vetett nyoszolya. Zsófikákék — ősi szokás szerint — reteszletlenül hagyták a pitvarajtót.

— Kukukk! egyszer csak hühogni kezdett a kakukos óra. Egészséges álmából felriadt Al-

földi. Mint kenesgyufa villanása, különös kéksárga fény áradott a szobában. A lihogó fény-nél hosszú alak lépdelt az ágy felé. Sárgaarczu tűnemény. Már a dnyhához nyujtotta kezét. Alföldinek kimeredt a szeme. Szinte érezte a hideg csontokat. Az ijedtségtől egyszerre megoldódzott Alföldi nyelve.

— Zsófi, te! Hoczcside a pisztolyt.

Ez a pisztoly kapszlis, derék pisztoly volt. A falon csüngött. Éppen a Zsófiika feje felett. Zsófiika álmosan dörzsölte szemét.

— Kendet mi leli?

— Nem látod? Hát nem látod a kisértetet? Ott! Ni! A boszorkánymestert! — Zsófiika feltápázkodott. Mintha nyikkant volna az ajtó? De vaksötétség volt a szobában. Csupán Alföldi rikoltozta:

— A seprűt! Hamar a küszöbre a seprűt!

Zsófiika a vaksötétségben nem találta a mécseszt sem. Reszketett a Zsófiika hangja.

— Mi leli kendet?

— Hamar a seprűt, add ide!

Zsófiika végre az ablakhoz talált. Az ablakból kirántotta a párnát. Enyhén szűrődött be a hamvas téli éjszakák fehérsége. Zsófiika szégyenlősen igazította helyre felgyüremlett ingét.

— Hisz' tudhatja! Mindég a pitvarban áll a seprű.

— Tyűh! Akkor mind hiába! — Alföldi káromkodva gyujtotta meg a mécseszt. Seholy nem találtak senkit.

Zsófiika megkönnyebbülten sóhajtott fel.

a megnyugtatót meríthetjük, hogy bármi történjék, Németország támogatására számíthatunk. Biztosabban, mintha csak fegyverbarátunk volna, mert hiszen érdektársunk.

S ez némileg vigasztaló abban a vészjósló kavarodásban, amit Aehrenthal rövidlátása fejünkre idézett.

A politika világából.

Budapest, december 8.

A miniszterelnök a királynál.

Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök titkára, dr. Bárczy István kíséretében ma reggel Bécsbe érkezett. Popovics Sándor pénzügyminiszeri államtitkár már tegnap este megérkezett, hogy ma többrendbeli látogatást tegyen osztrák államférfiaknál. A miniszterelnök a délelőtt egy részét a magyar házban államügyek intézésével töltötte el, Popovics pedig az Osztrák-Magyar Banknál és az osztrák miniszterelnökségen tett látogatást.

A miniszterelnök délelőtt háromnegyed tizenegy órakor Schönbrunnba hajtatott és tizenegy órakor hosszabb magánhallgatáson jelent meg az uralkodó előtt. Folyó ügyeken kívül Wekerle jelentést tett a költségvetés képviselőházi tárgyalásának befejezéséről, ami fölött a király megelégedését nyilvánította. Egyben informálta a királyt a fuzió s tervekről is.

Tizenkét óra után néhány perczel Wekerle látogatást tett Aehrenthal külügyminiszternél s vele hosszabb tanácskozást folytatott a külpolitikai helyzetről s az annexió végzetes következményeiről. Aehrenthal a tanácskozás után dejeunerre vendégül látta a magyar kormányelnököket. A délután folyamán a miniszterelnök találkozott báró Schönnaich gyalogsági tábornok, közös hadügyminiszterrel s a két államférfi hosszabb ideig tanácskozott. Dr. Popovics Sándor államtitkár pedig hosszabb tanácskozást folytatott báró Jorkasch-Koch osztályfőnökkel, az osztrák pénzügyminisztérium vezetőjével. Délután még Bienert osztrák miniszterelnökkel tárgyalt Wekerle, ki Popovics államtitkárral még a délutáni gyorsvonattal Budapestre utazott.

Selymes pilláját dévajul villanó szemére sülyesztette.

— Talántán nem is jól látott kelmed?
— Ráósmertem.
— Ne beszéljen már ilyent.
— Az a lisztlopó vén Alföldi molnár kísértett itt.

Zsófia a dunyha alá huzta fejét.
— Az az öreg ember?
— Inkább vén legény, az ebadta! Istentől rugaszkodott vén égetnivaló!... Éjszakának idején is miért kattog a malomkő a malmában? Miféle fehérlepedős alakok járnak-kelnek a malomházához? Hej, Zsófi! Boszorkánymester ökelme!

— Jaj! Ne ijesztgess már, László.
— A titkos szereket is ösmerik ezek a vén molnárok. Am ilyen kísértését még nem tapasztaltam. Node számolok vele.
— Ugyan, László! Hagyja azt a nyavalyás vén embert! — Zsófia magához ölelte Alföldit. Azonban nem idézhetett a koma... A sugártonyban ráhúzták a hajnali harangszót, a „bolygót”. Mécsvilágok gyuladoztak az apró kőkoból.

Nevezetes eseményekre virradt a Mike. A hajduközség egyik részét nevezik így.

Paprika Kovács Mátyás nemzeti uréktől hizott pulykát loptak az éjszaka. A pulykának nyomaveszett.

Reggeli órákban történt a másik eset. Számos verekedéseiről jól ösmert fiatal hajdu, ve-

Wekerle Sándor miniszterelnöknek és Popovics államtitkárnak ez a bécsi utja tehát főképpen a fuzió előkészítésével, vagyis a bankkérdés megoldásával volt összefüggésben. Igaz ugyan, hogy az Ausztriával kötött kiegyezés értelmében a bankkérdést nem lehet megoldani, mielőtt az Osztrák-Magyar Bank szabadságának hosszabbítását nem kérte és e kérelem fölött nem tárgyaltak, de az előkészítés már folyamatban van. A mostani tanácskozások ugyanis azt célozzák, hogy a többségi pártok számára olyan programot készítsenek, amelyek alapján a tömörülés megtörténhetik.

Ezek a tanácskozások egyrészt a kormány és a többségi pártok tagjai között folynak bizalmasan, másrészt az e közben fölmerült eszmék alapján az illetékes osztrák- és bank-körökkel folytattnak. Popovics államtitkárnak az Osztrák-Magyar Bank vezetőségénél tett mai látogatása is ezt a célt szolgálta. Azt a hírt, hogy a mai bécsi utazás elsősorban a fuzió ügyével volt kapcsolatos, megerősíti az a félhivatalos jelentés is, amely szerint a Zeitz hírével szemben, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök mai bécsi tartózkodása főleg a Balkán-kérdésekkel van összefüggésben, illetékes helyről közlik a „Budapesti Tudósító”-val, hogy ez a hír semmiképpen sem fedi a tényeket.

Bécsi tudósítónk jelenti: Ő felsége délelőtt tizenegy órakor fogadta Schönbrunnban Wekerle miniszterelnököt, aki egy óra múltán tért vissza a magyar palotába. A miniszterelnök környezetéből a kihallgatásról csak annyit szivárgott ki, hogy a mai audiencián Wekerle miniszterelnök folyó ügyekről tett jelentést, mint ahogy minden szabad idejét fel szokta használni, hogy fontos politikai ügyekről referáljon az uralkodónak. Ma rendkívüli terminus volt, amennyiben tegnap a képviselőház befejezte a költségvetés tárgyalását és erről tájékoztatta ő felségét a magyar miniszterelnök. Később báró Aehrenthal külügyekről tanácskozott Wekerle, majd látogatást tett báró Schönnaich közös hadügyminiszternél, akivel katonai kérdésekről konferált s végül báró Bienert miniszterelnököt kereste fel. A két miniszterelnök tanácskozásán az annexióról és a bankkérdésről volt szó.

res Alföldi koma megtámadta vén Alföldi Sámuel molnármentert. Alföldi Sámuel nemzeti főhadnagy uréknak következőleg panaszlotta az esetet.

— Pedig rokonság is hozzám ez a László. Világéletben sem vétettem neki. Mégis a garázda ember ok nélkül... Rám támadott. Véresre vert engemet.

Midőn a csendkatonák felkísérték veres Alföldit, így szólt Alföldi:

— Mit tagadjam? Noha atyámfia is! Magyarosan eltárgáltam a vén lisztlopót.

— Hejnye, te László! — Takács Gábor főhadnagy fejét csóválta.

— Megkövetem nemzeti uramat! Hanem azért nem érzem magamat bűnösnek.

— Hogy értem ezt, László?

— Boszorkányokkal cimboráskodik az öreg, nemzeti uram! A múlt éjszaka engemet is megkísértett az öreg, nemzeti uram! Ezért vertem el az öreget, nemzeti uram.

— Hehehe! László fiam! Hiszen boszorkányok ma már nincsenek! — veres Alföldi komát kinevették Takács Gábor főhadnagy urék. Kinevették a komát és lecsukatták. Bizony lecsukatták a kísértetlátó, boszorkánymestert agyabugyaló Alföldit. Ellenben kísértetek ide! Kísértetek oda! Az is igazság maradt: duzzadtkeblű szép komasszony, Jónap Zsófia ezennél is féltelenül fogadta az özvegyi ajtaján bizodalmasan kocogtató férfiakat. Teletarisznys hajdu férfiakat.

Bánffy a felekezeti viszonyokról.

— A református konvent ülése. —

Budapest, december 8.

A református konvent ma kezdődő ülésén báró Bánffy Dezső feltűnést keltő megnyitót mondott, melyen sötét színekkel rajzolt képet esetelt a mai felekezeti viszonyokról. A konvent ma délelőtt kezdte meg 3-4 napra terjedő gyűlését a ref. gimnázium disztermében báró Bánffy Dezső, egyetemes főgondnok világi és Antal Gábor dunántúli püspök egyházi elnöklésével.

A konventet Antal püspök buzgó imája nyitotta meg, utána pedig báró Bánffy Dezső főgondnok mondotta a következő megnyitó beszédet:

— Mióta szerencsém van mint rangidősebb egyházkerületi főgondnoknak a konvent világi elnöki székében ülni, nem láttam szükségét annak, hogy az üléseket elnöki megnyitóval vezessem be. A konvent, mint egyszerű közigazgatási szervezet, nézetem szerint, nem arra való, hogy abban hangulatkereső beszédek tartassanak. Hogy most mégis ez alkalommal kivételt teszek és az összehívott konventi ülésen néhány bevezető szót látok szükségesnek elmondani, méltóztassanak azt a rendkívüli időknél tulajdonítani, azoknak a beteges tüneteknek, amelyek a felekezetek közötti békét látszanak veszélyeztetni, sőt már a felekezeti háboruszkodást is kilátásba helyezték.

Megvallom őszintén, hogy nekem a helyzet ilyen alakulása nem meglepetés. Már 1902 november 8-án az erdélyi egyházkerület közgyűlésén elnöki megnyitóm a költő szavait idézve, így kezdtem: „Megnehezült az idők viharos járása felettünk!” Aggódva láttam már akkor a sötét mult vészes árnyait előtűnedezni már-már feledett oduiból. Nem sokkal azelőtt merült fel az „erdélyi püspök” címzés kérdése, nem sokkal azelőtt vállalkozott az akkori közoktatásügyi miniszter az egyenlőségnek és viszonyosságunk megfelelő korábbi címnek az abszolút korszak Thun minisztere által sem vállalt megváltoztatására. Ez a kezdet volt csak és — sajnos — figyelmeztetésem dacára a főtiszteletű és méltóságos konvent is ezen sérelem felett napirendre tért. Azóta sérelmeink sorozata napról-napra növekedik. Ismételt és ismételt panaszok dacára sem tudunk orvoslásokat kapni, az 1848. évi XX. t.-cz. 2. §-a sérelmére fennálló törvénytelenségekkel szemben. Igaz, hogy a hivatkozott törvényezik 3. §-a részben való végrehajtása címén az anyagiak tekintetében kedvezőbb helyzetbe jutottunk.

Távol áll tőlem, főtiszteletű és méltóságos konvent, hogy én a kialakult helyzetért a katolikusokat vádolnám. Jogukban áll nekik is egyházuk és felekezetiük érdekében szervezkedni. A teljes egyenlőség és viszonyosság általában törvényileg biztosított jogaink érdekében mi törvényen kívül kezünkben más-sal szemben, mint a kormányval, mint az államhatalommal szemben nem állhatunk. A küzdelem joga az egyesületek, a szervezetek, idealkalmazva az egyházaké, de a jogok biztosítása, a felmerült ellentétek kiegyenlítése a kormányzat kötelessége. Nekünk más kötelességünk nincs, mint jogainkat védeni és ennek érdekében lehetőleg kiküszöbölni az olyan ellentéteket, melyek egyházi beléletünkben — sajnos — fokozott erővel jelentkeznek és osztályérdekek szembehelyezésével gyengítőleg hatnak. Az utolsó évek eseményei mind erősebben és erősebben engedték fejlődni a reakcionárius irányzat rovasára a törvényben biztosított tökéletes egyenlőségnek és viszonyosságnak.

Majd később 1907. évben az erdélyi egyházkerület közgyűlésén ismét felszóltam és figyelmeztettem érdekelt köreinket, hogy itt az ideje annak, hogy „valamit tenni kell.” Tenni és szervezkedni kell törvényben biztosított jogaink védelmére nem azért, hogy előnyököt vívjunk ki, csak azért, hogy a teljes egyenlőség és viszonyosság elvének megfelelően jogainkban visszaszorítás ne álljon elő. Ekkor már a sérelmünkre történeteknek egész sorozatára hivatkozhattam, mint olyanokra, melyek a törvényileg biztosított teljes egyenlőség és viszonyosság megsértését jelentették.

És midőn ezek így alakultak, már megindult az áramlat nyíltan a protestánsok visszaszorítására, mert hisz a pécsi hetedik katolikus nagygyűlésen hangzott el a katolikus egyház régi hatalmának visszaszerzése érdekében: „Ha a katolikus nagygyűlés megalkotná azt a szervezetet, mely egyik legjelentősebb fordulójává válnék a magyar katolicizmus történetének kezdete, kiindulási pontja lehetne a katolicizmust egyedül talpra állító konzervatív politika, a pár év óta hangoztatott kurucz katolicizmus érvényesülésének, amely nem tűrne el többé semmiféle sérelmet, megtorolna minden bán-

talmat és a tömeg nevelésével és összetartásával hadsereget tömörítene a mögé az államférfiu mögé, aki még eljövendő s aki majd visszaszerzi sok oppor-tunizmus által elengedett, sok körültekintéssel eljät-szott jogainkat." Ime így szól a harci riadó, melyet Pécsét megfújtak, tehát agresszív kurucz katoliciz-must akarnak.

Sajnos, ma már a tollal és szóval folytatott há-boruban benne vagyunk. Állami életünket, társa-dalmi nyugalmunkat és az egymás közötti békét dúlják fel, ha ez tovább tart. Vissza kell térni Deák Ferencz álláspontjára, végleg kell az állam és egy-ház közötti viszonyt rendezni, természetesen minf azt Deák Ferencz is kívánta, kellő előkészítés alap-ján, a teljes jogegyenlőség és viszonyosság törvényes kívánalmainak megfelelően. Főtiszteletű és méltósá-gos konvent! Legyen ez a mi álláspontunk, legyen ez, amire törekszünk.

De addig is, míg jogos törekvéseinkkel sikereket ér-nénk el, vállalva, egyetértéssel és kitartó szívó-sággal működünk arra, hogy jogainkban csorbát ne szenvedjünk. Naponta újabb és újabb sérelmek me-rülnek fel. Látjuk és tapasztaljuk, hogy rendszeres politikai hajsza bízetik a hazai protestantizmus meg-törésére. És bizony nem azokat az időket éljük, ame-lyekről Kőlcsey Ferencz naplójában azt írhatta, hogy „Luther és Kálvin fiai összetett kezekkel nézték, mint harcolnak az ország legelőkelőbb katolikusai a megtámadott protestantizmus szent ügye mellett.” Magunknak kell összetartva, jogainkért a törvényile-g biztosított teljes egyenlőség és viszonyosságért küzdenünk nem a felekezetekkel szemben, amelyek-vel mi régi időknek megfelelően a felekezeti béke és türelmesség állapotát visszaidézni óhajtanók, ha-nem a hatalmat kezelő kormányzattal szemben, mely-től nem kérünk, nem követelünk egyebet, mint a törvényileg biztosított jogok tiszteletben tartását.

Még az üléseink folyamán lesz alkalma a fő-főtiszteletű és méltóságos konventnek a Ne temere kér-désével is foglalkozni. Ismét csak az államhatalom gyengeségét bizonyítja, hogy szigorubbán ne ítél-jem el magatartását, az, hogy a pápai dekretum ki-adatott s ezzel a felekezetek közötti békés viszony újabbán megzavartatott. A főtiszteletű és méltóságos konvent bölcsesége el fogja találni, a kérdésben ha-tározván, a kellő mérséklettel párosult határozott erélyt.

A konvent tagjai hosszas tapssal és zajos tet-széssel fogadták báró Bánffy Dezső politikai ki-jelentéseit. Ezután a konvent áttért a napirendre. Ennek során örömmel vették tudomásul Erőss La-jos theol. akad. tanárnak, a tiszántuli egyházkerület püspökévé történt megválasztását. Igazolták Se-gesdy Miklósnak és Vásárhelyi Boldizsárnak konventi lelkészi póttagokká történt megválasztását. Tudomásul vették Mezey Albertnek közalap vég-rehajtóbizottsági rendes és dr. Pap Istvánnak pótt-aggá történt megválasztását, valamint más egyéb bizottsági tagok megválasztását. Tudomásul vették Bodor Jánosnak az egyetemes tanügyi bizottság póttagságáról való lemondását.

Dr. Baksa Lajos egyetemes konventi előadó ezután előterjesztette azt a felterjesztést, amelyet a konvent április havában Apponyi Albert kultusz-miniszterhez intézett s amelyben kérte a három mil-lió korona évi államsegélynek legalább egy millió koronával való felemelését. A miniszter ezen fel-terjesztésre válaszolt és azt kívánja, hogy a kon-vent részletesen indokolja, hogy ez a többlet mi czélra fog szolgálni. Dr. Nagy Endre felszólalása után a konvent elfogadta gróf Tisza Istvánnak azon indítványát, hogy az egész ügy az adózási bi-zottsághoz utaltassék s addig az ügy tárgyalása fel-függesztessék.

Ugyancsak dr. Baksa Lajos előadó ismer-tette a dunántuli, az erdélyi, a tiszántuli egyházke-rületeknek felterjesztését a „Ne temere” kezdetű pá-pai dekretum és egyéb vallásfelekezetek egyenjogu-ságát érintő sérelmek, nemkülönben a tiszáninneni egyházkerületeknek a jezsuitákat Magyarországról kitiltó országos törvények végrehajtása érdekében, valamint ugyanezen egyházkerületeknek a klerikális-mus terjedésének meggátlása érdekében a konvent-hez felterjesztett ügyeket. Javasolja, hogy ezen val-lásérelmi ügyek a püspökök és főgondnokok közös bizottságához utaltassék véleményezés miatt. A kon-vent a javaslatot elfogadta, ezen bizottsághoz meg-hívta dr. Nagy Dezsőt, a közjogi bizottság előadó-ját és elhatározta, hogy a bizottság még a mai nap folyamán tárgyalja a protestantizmus érdekét sértő fontos felterjesztéseket.

Dókus Ernő előadó ismertette a konventi köz-ponti új székház építkezésének ügyét. Az építkezés ez év április 16-án vette kezdetét és most már tel-

jesen készen áll. A mennyiben az asztalosok sztrájkja nem gátolja az építkezés befejezését, úgy a jövő ta-vaszszal költözhet be az épületbe. Végül a konvent többrendbeli nyugdíj- és egyéb folyó ügyet inté-zett el.

A tárgyalást holnap délelőtt folytatják.

Budapest, december 8.

A képviselőház holnap, szerdán délelőtt tíz órakor ülést tart, amelynek napirendjére hat ki-sebb törvényjavaslatot tüzttek ki. Az ülés végén interpellációk lesznek.

Képviselőválasztások. Holnap, szerdán, két ke-rületben is lesz pótválasztás. A bihari kerületben, amely Rigó Lajos halálával és a szigetvári kerület-ben, amely Olay Lajos lemondásával üresedett meg. Mind a két kerületben három jelölt küzd a mandátumért: a bihariban Nadányi Károly füg-getlenségi és 48-as, Rigó Lóránt balpárti és Tar-ján Mihály újjászervezett szocialista jelöltek, míg a szigetvári kerületben Duchon Ödön, a függet-lenségi és 48-as párt jelöltje, a parasztpárti Biró József, aki szintén függetlenségi programmal lépett fel és Komjáthy Béla, a balpárt jelöltje.

A horvátországi helyzet. Zágrábból jelentik, hogy az autonóm hivatalnokok körében igen kedvező benyomást keltett, hogy báró Rauch Pál legutóbbi budapesti időzése alkalmával a miniszterelnöknek bejelentette, hogy az autonóm tisztviselők illetmé-nyeit a közös tisztviselők járandóságaiával egyenlővé akarja tenni. A koalíciós lapok új sérelem gyanánt tüntetik fel a főudvarmesteri bíraskodásról szóló törvényjavaslatot és követelik, hogy a horvát or-szágyűlés elé hasonló törvényjavaslat terjesztessék.

A hajduböszörményi függetlenségi pártból. A haj-duböszörményi függetlenségi és 48-as párt elnöke, Sembery Miklós tisztségéről lemondott. A párt elhatározta, hogy az elnököt lemondása visszavoná-sára kéri fel.

KÜLFÖLD

Roosevelt üzenete. Roosevelt elnök ma intézte a kongresszushoz szokásos évi üzenetét. Az elnök be-hatóan ismerteti a pénzügyi helyzetet és ezt kiünö-nek mondja. Miután az elnök igen behatóan foglalko-zott a pénzügyi kérdéssel, áttér a nagy trust-társasá-gok és vasutak ügyeire. Hivatkozik eddigi üzene-teire és azt mondja: Nézetem szerint az alkotmány-ban az államközi klauzula megadja a szövetségnek azt az elvitathatatlan jogot, hogy az államközi ke-reskedelem valamennyi szerepét ellenőrizhesse. Csak a szövetségi kormány tudja a legfőbb felügyeleti jo-got bölcsen és hatékonyan kezelni, csakis a szövete-ségi kormány tud a nagy trust-társaságok, a mo-dern üzleti élet legfontosabb faktorainak ügyeiben igazságot gyakorolni. Az elnök ezután azt mondja: Nemzetünk külpolitikája azon a nézetten alapszik, hogy nemzetek között épp úgy, mint egyének kö-zött a jognak kell érvényre jutnia. A legutóbbi tíz év folyamán mindenkor tettel bizonyítottuk hűsé-günket. Más nemzetekkel szemben akként viselked-tünk és viselkedünk, mint egy becsületes ember a magánéletben polgártársaival szemben viselkedik. A tengerészetet illetően az elnök pártolja a tengeré-szeti hivatal javaslatát, amely a szénhajók és a torpedóhajók számának emelését és négy új csata-hajó beszerzését ajánlja. A legjobb típus szerinti nyolcz csatahajóból álló hajóhadosztályt minél előbb létesíteni kell.

A franciaia kamara ülése. A kamara ma tár-gyalta a büntető törvénykönyv megváltoztatására vonatkozó törvénytervezetet és 330 szavazattal 201 ellenében elfogadta az I. szakasz 1. §-át, amely ki-mondja a halálbüntetés fentartását. Bienaime tenger-nagy Germinet tengernagy ügyében interpellál. Azt állítja, hogy félreértés történt, amennyiben a kor-mányt rosszul informálták. Germinet szigorúsága miatt intrikák áldozata lett. A tengerészet benne nagy morális tényezőt veszít. (Hosszantartó helye-sítés a jobboldalon és a centrumban.)

Egy célzásra azt válaszolja Clemenceau miniszterelnök, hogy ő Thomstont nem kényszerítette lemondásra, azonban örült, hogy elfogadhatja. (Mozgás.) Nichel megjegyzi, hogy Germinet tenger-nagy egyszerűen a kétségbevonhatlan igazságot konstatálta, amit a tengerészetügyi miniszter maga hirdetett a parlament szószékéről. Egyébként az inierjut kétségbevonták. Thomson volt tengerészet-ügyi miniszter kifejti, hogy éppen Germinet tevé-kenységét dicsérték sűrűn, bár ismételtlen megtette azt, hogy interjuvoltatta magát. Mindenkinék, külö-nösen azonban a magas állásuaknak kötelessége fe-gyelmet tartani. Picquart tengerészeti miniszter fel-olvassa előbb azt az interjut, amelyet Germinet ten-gernagy adott, majd arra emlékeztet, hogy Thomson volt tengerészetügyi miniszter a tengeragyot arra figyelmeztette, hogy a jövőben tartózkodóbb legyen s a tengeragy mégis nyilvánosan tárgyalta a honvé-delem állapotát. A kormány szükségesnek tartotta megbüntetését, mert a tengeragy már régebben szigorubb megdorgálásban részesült.

Több szónok felszólalása után a vitát berekeszt-tették. Clemenceau miniszterelnök elfogadásra ajánlja Gros-Didier napirendjét, amely kimondja, hogy bizik abban, hogy a kormány újra színvonalra emeli a tengerészetet.

A kamara e napirendet 355 szavazattal 142 elle-nében elfogadja, mire az ülést berekesztik.

Bülow beszéde. A Morningpost Bülow her-czeg birodalmi kancellár tegnapi beszédéről a következőket írja:

Bülow herczeg fejtegetéseit meglegedéssel le-het fogadni, ha a német kormány politikájának ve-zérlő gondolatait fejezte ki, amely feltevést a né-metországi legutóbbi események talán jogosnak tűn-tethetik fel. Ily módon bizonyára alkalmas arra, hogy hozzájáruljon a nyugtalanság lecsillapításához, mely az utóbbi időben Európában oly általános volt.

Franciaország és Castró. A Le Journal közli, hogy a franciaia kormány nem fog jogával élni és nem fogja letartóztatni Castró venezuelai elnö-köt, ha franciaia kikötőbe érkezik, mert Castró súlyos beteg. A kormány értesítette Venezuela elnökét, hogy franciaia földre léphet, ha bocsánatot kér, amiért megsértette Franciaország venezuelai képviselőjét és táviratilag intézkedik Cáracasban, hogy az ottani kárvallott franciaia alattvalók pénzbeli kárpótlást kapjanak.

Plurális választójog Szászországban. A szász-oroszági képviselőházban a választói jogosultság mó-dosításáról javaslatot fogadtak el. A szász választói reform eredetileg egyes és négyes, tehát plurális sza-vazatot kreált, a konzervatívok kívánságához képest azonban a javaslaton oly módosítást eszközöltek, a mely szerint a fokozatok közé kettős szavazati jogot is iktatnak, a négyes szavazatra egyébként nem jo-gosult, ötvenéves választók részére. Hogy a javaslat törvényerőre lép, nem egész bizonyos, mert a felső kamarában állítólag heves ellenzésekre fog találni.

A perzsa államtanács. Az új államtanács alap-szabályai akként intézkednek, hogy az államtanács 32 előkelőségből és 18 kereskedőből alakul, akiket a sah nevez ki. A jelenlegi államtanács két évig lesz hivatalban és mind a törvényhozási hatalmat, mind pedig a közigazgatás fölötti ellenőrzést gyakorolja. Az államtanács döntései a sah szentesítésére szo-rulnak.

A kínai alkotmány. Pekingből jelentik a „Mor-ning Post”-nak, hogy ott császári hirdetményt tettek közzé, amelynek értelmében a kínai alkotmányt a je-lenlegi császár uralkodásának nyolczadik évében fog-ják proklamálni.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Határrendőrség Csurgón. Csurgó község előljá-rósága kérvényt nyújtott be Somogyvármegye tör-vényhatóságához, hogy a Gyékényesen felállítandó határrendőrség székhelye ne Gyékényes, hanem Csurgó legyen. Az alispán a kérelmet ma terjesztette fel a belügyminiszteriumhoz.

Arad megye közigazgatási bizottsága tegnap gróf Károlyi Gyula főispán elnöklésével ülést tartott. Róka József pénzügyigazgató jelentette, hogy a múlt hó-napban egyenes adóban és közvetett adóban 278.583 K folyt be. A főorvos jelentése szerint az egészségi ál-lapotok a megyében nem kedvezőek. A tífuszjár-vány Ternova községben pusztit. Több kisebb ügy elintézése után az ülés véget ért.

A balkáni események.

Budapest, deczember 8.

Néhány nap előtt egy londoni távirat nyomán megírtuk, hogy a nagyhatalmak Bécsben tiltakozni fognak a boszniai csapatzállítások miatt. Mint most Pétervárról jelentik, Oroszország csakugyan tett ilyen irányú lépéseket a hatalmaknál, amelyek közül Francia- és Olaszország csatlakozott is az orosz akcióhoz, csak Anglia kötötte beleegyezését Németország álláspontjához. Miután Berlinben vonakodtak csatlakozni ehhez az akcióhoz, a többi hatalom sem mutatott hajlandóságot Oroszországot követni.

Konstantinápolyi jelentések szerint Törökország reméli, hogy a monarchiával való tárgyalások ismét folyamatba lépnek, annál is inkább, mert a török kormány minden igyekezete oda irányul, hogy a bojkottmozgalmat elfojtsa. Eddig ugyan nem igen van látszatja a török kormány közbelépésének, mert a török kikötőkben a bojkott ma sem engedett erejéből.

Mai hireink a következők:

A nagyhatalmak intervencziója.

Pétervárról jelentik, hogy tény, hogy az orosz kormány kezdeményezte, hogy a nyugati államok Oroszországgal együtt, de Olaszországot sem véve ki, tegyenek lépéseket Bécsben a katonai készülődések beszüntetése végett. Oroszországnak kétségtelenül az volt a célja, hogy ily módon az osztrák-magyar monarchiát engedékenységre szorítsa az orosz konferenciatervvel szemben. A diplomáciai érintkezések során, amelyeket az orosz kormány kezdeményezésére megindítottak, kitűnt, hogy a nyugati államok készek voltak belemenni a tervbe, egyedül Anglia szabott feltételt, nevezetesen azt, hogy valamennyi nagyhatalomnak, tehát Németországnak is részt kell vennie benne. Mivel pedig a német birodalom erre nem mutatott hajlandóságot, tehát előreláthatólag e lépésekre nem fog sor kerülni.

A török parlament megnyitása.

Végleges program szerint vasárnap fog végbemenni a parlament megnyitása. A szultán nyolczfogatú diszhinton, az egész vezérkartól kísérvé, impozáns menetben fog a parlamentbe indulni s az egész uton, amely nyolcz kilométer hosszú, a testőrcsapatok sorfalat fognak állani.

A 15-ik hadtest új beosztása.

A „Fremdenblatt” jelenti, hogy a Boszniában és Hercegovinában, továbbá Dalmácia déli részén tett katonai óvintézkedések folytán a 15. hadtest szervezetében ideiglenesen új beosztás vált szükségessé. Az erre vonatkozó rendelkezések már meg is történtek. E szerint a 48. gyaloghadosztály parancsnoksága Banjalukába kerül. Ennek a hadosztálynak parancsnoka Minarelli-Fitzgerald lovag, a budapesti 31. gyaloghadosztály eddigi parancsnoka lesz. Az új hadosztály hatásköre északi Boszniára terjed és felöleli a 11. (D.-Tuzla) és a 12. (Banjaluka) hegyidandárt. Ez a két dandár eddig az 1. gyaloghadosztály alá tartozott, amelynek nagy kiterjedése (egész Bosznia) és ereje (6 hegyi dandár) a két északi dandár elválasztását és új hadosztályparancsnokság alá helyezését szinte égető szükségé tette.

A szélső délen szétszórt zászlóaljokat pedig kisebb egységbe kellett összefoglalni; ezért két új hegyidandár-parancsnokságot állítanak föl, amelyek a 13. és 14. számot kapják. A 13. hegyi dandár parancsnoka Daler Hugó ezredes, a 4. gyalogezred eddigi parancsnoka lesz, míg a 14. hegyi dandár Wittmann Hugó ezredes, aki eddig a 63. gyalogezred parancsnoka volt.

Cettinijébe érkezett hírek szerint Ausztria-

Magyarország a múlt héten 2—2000 emberrel megerősítette a helyőrségeket Zelenicában, Boscoban és Bilekben, a mostari helyőrséget 6000 emberrel szaporította és Cattaróba újabb 5000 embert küldött. Zelenicában most várják 16.000 főnyi katonaság érkezését. A vasutvonal Bosna-Bródon át 15 nap óta el volt zárva a magánforgalom elől. Beszélik, hogy egy osztrák torpedónaszád Cattarónál zátonyra jutott.

A délszlávok és az annexió.

A délszláv szövetség és az osztrák képviselőház szlovén klubja Bécsben az annexió-javaslatra vonatkozólag a következő határozatot hozta:

Bosznia királyságnak és Hercegovina hercegségnek a Habsburg-monarchiához való közjogi helyzete felett a Horvátország, Dalmácia, Szlavónia és Bosznia királyságoknak és Hercegovina hercegségnek a lehető leggyorsabban és az általános titkos és egyenlő választói jog alapján összehívandó közös törvényhozó testületének kell döntenie, melyet egyenrangúvá kell tenni az osztrák Reichsrathal és magyar birodalmi gyűléssel.

A határozatot az összes szláv pártköröknek megküldik hozzájárulás és támogatás végett.

Laibachi jelentések szerint ott a szlovén liberális párt látogatott népgyűlést tartott, hogy állást foglaljon Bosznia és Hercegovina annexiójának kérdésében. A többek között az is szóba került, hogy Kossuth Ferencz kiküldöttjei 1906-ban Laibachban időztek avégett, hogy a szlovéneket a magyarság ügyének megnyerjék. Az annexióra vonatkozólag a népgyűlés egy határozati javaslatot fogadott el, melyben ellenzik a Szerbiával való háborút és területiális kártalanítást követel Szerbiának az annexióért. A rezolúció kimondja azt is, hogy az annektált tartományokat Horvátországhoz kell csatolni. Horvátországgal akarnak egyesülni továbbá a többi szlovén tartományok is.

A Kossuth Ferenczre vonatkozó kijelentésekre a következőket közli a félhivatalos Magyar Tud.:

Egy reggeli lap Laibachból táviratot közöl, amely szerint a szláv liberális pártnak ott tegnap megtartott gyűlésén szóba került, hogy Kossuth Ferencz kiküldöttjei 1906-ban Laibachban időztek, hogy az ottani szlávokot a magyar ügynek megnyerjék. Ezzel szemben a Magyar Tud. illetékes helyről felhatalmazták annak kijelentésére, hogy Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter soha senkit ebből a célból Laibachba ki nem küldött és amennyiben valaki ottan jelentkezett volna ilyen megbízatással, úgy az az illetőket félrevezette.

A rakoncátlan trónörökös.

Szombaton a szerb trónörökös a belgrádi tiszti kaszinóban időzött, ahol akkor több mint száz katonatiszt volt jelen. A trónörökös éleshangú beszédben kikelt a király vonakodó magatartása ellen, majd a kormány tevékenységét kritizálta és a háború mellett foglalt állást. Milovanovic külügyminisztert a legsúlyosabb szidalmakkal illette a trónörökös és beszéde végén ezeket mondta:

— Én csak a szerb nép érzelmeit és lelkesedését veszem tekintetbe és velem mindenkor szolidaritást vállalok. Ha pedig szükség lesz, úgy apám, a király ellen is sikra szállok.

Szombaton a konakban bizalmas tanácskozás volt, melyen Péter királyon s a minisztereken kívül György trónörökös is résztvett. A tanácskozás folyamán a miniszterek elmondották, hogy a trónörökös fölöttébb megnéhezíti heves viselkedésével a kabinet helyzetét s kijelentették a királynak, hogy csak akkor maradnak meg helyükön, ha biztosítékot kapnak, hogy a trónörökös alkalmazkodni fog a kabinet magatartásához. A trónörökös ezt megígérte ugyan, de még aznap harcziás beszédet intézett a nála tisztelgő u. n. agitációs bizottsághoz.

A török tárgyalások.

Az ikdam illetékes forrásból arról értesül, hogy a tárgyalások a porta és Ausztria-Magyarország közt legközelebb megkezdődnek. A porta azonnal szándékozik a tárgyalásokat megke-

deni, Ausztria-Magyarország azonban habozik. Az osztrák-magyar nagykövetség kijelenti, hogy nincsenek instrukciói. Kétségtelen azonban, hogy ezek a hét végéig beérkeznek, miután a halogatást kedvezőtlenül lehetne magyarázni. A porta szükségesnek tartja, hogy Ausztria-Magyarország siessen. A porta nem állapította meg a pénzügyi kártalanításnak sem minimumát, sem maximumát. Bécsi lapok 120 millió frankról szólnak, ez azonban kitalálás. A kapitulációkról, a postahivatalokról és más ügyekről sem történt fix előterjesztés. Az osztrák-magyar nagykövet csupán a nagyvezérrel és a külügyminiszterrel folytatott beszélgetésekben érintette ezeket az ügyeket. A portának az albáni katolikus protektorátus megszüntetését is notifikálták. Az Ikdam lehetetlennek mondja előrelátni a tárgyalások eredményét és a megegyezés formáját. A tárgyalások hatását a bojkottmozgalmra sem lehet megítélni. A porta azt hiszi, hogy a tárgyalások megkezdése ideiglenesen utját fogja állani a bojkottmozgalmnak. A bojkott a közvélemény izgatottságának folyamánya. Ha a tárgyalások hatása alatt az őszinte barátság érzelmei megnyilvánulni kezdenek, a bojkott gyöngyülni fog. Minél inkább járnak kedvében a nép hangulatának és minél inkább elégitik ki, ugyanezen arányban csökken a bojkottmozgalom és végül talán egészen megszűnik.

A konferencia.

A félhivatalos „Rosszia” írja, hogy a boszniai kérdés általános európai kérdés, amelyet a konferencián kell megtárgyalni. E konferencia tárgyalásai semmiféle bonyodalmakkal nem fenyegetnek, még a szomszéd államok hadseregeinek háborús beavatkozása által sem, miként azt a „Novoje Wremja” képzeli. Ilyenféle szügeszjező, aminők a „Novoje Wremja”-é, egyáltalán nem mozdíthatják elő az előzetes tanácskozások eredményét. Nem felelnek meg azok egyáltalán a tényeknek és csak az a hatásuk lehet, hogy kiélesítsék a szomszéd monarchiával való viszonyt.

Boszniában minden csendes.

Szerb lapok jelentései arról, hogy Boszniában és Hercegovinában hazaáruló összeesküvések miatt számos szerbet tartóztattak le, teljesen koholtak. Sem a bíróság, sem a rendőrség nem tartóztatta le Pejovic lelkészt Maglájában. A banjalukai kerületben csupán egy Kovacevics Milan nevű egyént tartóztattak le rendzavarás miatt. Egyes külföldi lapok azt az állítást, hogy a boszniai és hercegovinai fegyházak zsúfolva vannak, annál inkább minősíthető a tények durva elferdítésének, amennyiben az amnesztia számos fogolynak adta meg a szabadságot és a kerületi börtönök az erdőkíhágás miatt fogságban levők megkegyelmezésével szinte üresek lettek. A lakosság hangulata kitűnő. Az ország sohasem volt nyugodtabb, mint a jelen időpontban. A lakosságot a legutóbbi katonai intézkedések sem nyugtalanították, miután senkisé lát azokban fenyegető háború előjeleit. Sőt azok mindenkiében a biztonság érzését keltik. Minden másként hangzó jelentésnek tehát csakis az lehet a rosszakaratu tendenciája, hogy a monarchia ellen a külföldön hangulatot csináljon.

EGYHÁZAK.

— (A fiumei püspökség ügye.) A rappresentanza legutóbbi ülésében Vio polgármester részletesen beszámolt római utjának eredményéről. Jelentésében érdekesen világítja meg a kérdést. Fiume város közönsége — úgy mond — hatszáz év óta folytat heves küzdelmet, hogy a zenggi püspökségtől elválasszassék. Az év elején Zanella képviselő e tárgyban emlékiratot adott át a magyar kormányknak és ebben kifejtette, hogy úgy az állam, mint Fiume városának érdekei sürgősen megkívánják, hogy Fiume egyházi tekintetben vagy külön püspökséget kapjon, vagy pedig magyar egyházmegye kötelékébe tartozzék. Ugyanez irányban járt el most Rómában, ahol a legilletékesebb ténzők kijelentették, hogy a kérdés megoldásának elvi akadály nem állja útját. A Vatikán feljegyzése szerint Fiume akármely magyar egyházmegyéhez csatlakozhat, de nem tennének kifo-

rást az ellen sem, ha Fiume egyházi feje közvetlenül a szentszék alá tartoznék. A fiumei egyház feje e szerint nem püspök, hanem prelátusi ranggal bíró lelész lenne. A Vatikán azonban saját kezdeményezéséből e tárgyban intézkedést nem tehet, mert érdemileg azzal csak akkor foglalkozhatik, ha a magyar kormány az előírt diplomáciai uton eziránt előterjesztést megteszi. A fiumeiak most már a magyar kormánytól várják a régóta húzódó ügynek elintézését.

Itália komoly ellenfél?

Most már körülbelül a laikusok is látják, hogy az osztrák-magyar monarchia fegyverkezése szövetségese, Olaszország ellen irányul. Öregebb emberek emlékezhetnek még azokra a hadi térképekre, amelyeken a legtöbb csákó, sipka és vár Oroszország felé meredt. Arra a natárra volt összehuzva a monarchia haderejének java. Kétségtelen, hogy ez a vonal most is meg van erősítve. Hanem délen, Olaszország határán néhány év óta gombamódra nőnek ki a regimentek, kaszárnyák, spítalok és erődítések. Az Alpok minden szorosa ki van „párázva”.

Ezek a csapatösszevonások lassan, föltünést kerülve, történtek; most azonban olyan fokot értek el, hogy a monarchia sem leplezheti tovább gondolatát. Nyilvánvaló, hogy diplomáciaiánk Olaszországban látja jövőjének ellenfelét, akivel meg kell mérköznie.

A katonai szakértőknek sokáig az volt a vélekedésük, hogy konfliktus esetén az osztrák-magyar csapatok meg sem állnának Rómáig. Itália geográfiai helyzeténél fogva képtelen béke időben nagyszámu csapatokat együtt tartani. Hosszúak alkatánál fogva meglehetősen sokáig tart, amíg például a szicíliai katonák a Pó völgyébe marsolhatnak. Aztán meg a közepén végighúzódó hegység nem engedi a stratégiai vasúti vonalak kiépítését — úgy hogy ebben a tekintetben a monarchiának igen nagy a felsőbb-sége. Még másik nagy előnye a monarchiának, hogy az Alpok Ausztria felé meredek, míg Olaszország felé lankások. Ennek az a következtetése, hogy olasz betöréstől egyáltalában nem lehet tartani, de csapataink inváziója Olaszországba majdnem ellentállás nélkül történhetik meg.

Tisztaban vannak ezzel az olaszok is. Jól tudják, hogy mindjárt az ellenségeskedés kezdetén Ferencz József katonái olasz földet taposnának. Hanem azután? Az olaszok azt mondják, hogy az ellenség még egy darabig előre nyomulhatna, de csak a híres négyszögig. Itt Itália kibonthatná teljes hadi erejét és miután ez a hadi erő van olyan, mint a monarchiáé, meg is mérközhetnék vele. Nagy előnyük lenne az olasz katonáknak, hogy barátságos és lelkes lakosság venné körül; míg ugyanez a barátság és lelkesedés gyűlölet alakjában fordulna az osztrák és magyar katonák ellen. Az olasz tüzéréség ugyan még nincsen ellátva a modern gyorstüzéző ágyúkkal, de a monarchia új ágyúi — állítják az olasz szakértők — sem valószínűsíthetik meg a hozzájuk fűzött reményeket.

Ugy, hogy mindent összevéve, szárazföldön egyforma esélyvel látnának munkához.

Tengeren Itália ma erősebb. Pánczélosai, torpedói, ezirkálói, kereskedelmi szállító-hajói: mind nagyobb számu, mint Ausztriáé. Kikötői, még Velence is, jól meg vannak erősítve, ennek következtében Itália arra számít, hogy az ellenségeskedés első hetében megsemmisíti a monarchia flottáját és Trienten, Pólán, Fiumén keresztül csapatokat dobhat a monarchia területére.

Igy okoskodnak a katonai szakértők. De mert itt-ott az események néha megczáfolták a katonai szakértőket, nem becsületsértés azt mondani, hogy állításaikat némi tartózkodással kell fogadni.

Párisi élet.

Fogadni mernék, hogy most odahaza két dolgot várnak tőlem: Hogy arról számoljak be, milyen benyomást tesznek a párisiakra a háborus készülődések; továbbá, hogy a szép Steinheilnéről csevegjek.

Pedig alaposan csalódnak. Meglehet, hogy a párisiak — kivételesen — félretesznek minden blaguet és hallgatnak a legújabb potinekről, csak hogy geográfiai ismereteiket a Balkán felé is kibővíthessék, de én — bocsánat az éles kifejezésért — fütyülök minden politikára... a nagy és kis, a bel- és külpolitikára egyaránt.

A gyilkossággal vádolt Mme Steinheilről pedig azért hallgatok, mert önök a táviró utján sokkal bővebben értesülnek e szenzációs pör minden mozzanatáról.

Ha a bűnös asszony minden kedvesét tanuvalomásra fogják beidézni, a jövő évben se lesz vége a tárgyalásnak. Arra a kérdésre ugyanis, hogy ki volt Steinheilné kedvese, erre felé azt szokták felelni:

— Ki nem volt a kedvese?

Az ő hűséges eselődje, a fogatlan Mariette is elismeri, hogy nagyon szerelmes természetű hölgy, a rossz nyelvek pedig minden átutazó fejedelemtől azt suttoják, hogy megfordult a Steinheilné boudoirjában.

Talán csak a svéd V. Gusztávot kímélte meg a pletyka. Ezt a hidegvérű északi uralkodót, eltekintve attól, hogy lépten-nyomon kísért a koronás életepárja, nagyon lefogalta a hivatalos program s nem ért rá „à faire la noce”.

A svéd király a párisi életet csak az udvari hintőből tanulmányozhatta, no meg a Hotel de Ville falfestményeiről. Willelte a párisi Városháza vestibulejének falait ugyanis a párisi utcák mozgalmas jeleneteivel pingálta tele. Nagyon sikerültek ezek a freskók, melyeket először is a czvikkeres „Roi Gugutte”-nek mutattak be.

Fallières apó különben más szórakozásról is gondoskodott. Elvitte királyi vendégét Rambouilletbe vadászni. Valóságos pusztitást vittek véghez a szárnyas és bundás vad állományában.

Nem érdektelen a vadászszákmány kimutatása. Löttek: 324 fázánt, 4 özet, 1 szarvast, 3 nyulat, 10 foglyot, 1 szalonkát és 352 — lapint. A párisiakat különösen mulattatta a házinyulak e tömeges kivégzése, mert az itteni jargon szerint „poter un lapin” egyértelmű a becsapással.

A párisi mindenből gunyt üz, még az se hirtotta meg, hogy a multkori nagy kód egy sereg emberáldozatot követelt. Ami abban az időben történt, biztosan a ködre fogták. Akár késett el az asszonyka a légyotról, akár vágott ki gixert a tenorista, akár „bliezczelt” a kávéházi vendég... mindennek a kód volt az oka.

Talán — nagy zavarában — Mirbeau Octave is arra beszélte ki magát, amikor a Théâtre Français művészei megtámadták.

Bizonyára emlékeznek még a termékeny író „Foyer” című darabjának szenzációjára. A színház fázott az előadásától, mert bizonyos érzékenységek megsértését látta benne. Mirbeau pörre készült és kíméletlenül nyilatkozott Claretieről, Le Bargyról, Huguenet-ről et de toute la Lyre.

Ezek most — amikor a darab előadását mégis elhatározták — sorra a szemére lobbantják e kiszólásait. A sarokba szorított szerző, természetesen, tőle telhetőleg iparkodik tisztázni magát, nehogy a duzzogó szereplők megbuktassák a „Foyer”-t.

A többi párisi színházak is eszeveszetten szedik elő újdonságaikat, mert a közönség meglehetősen fásultnak mutatkozik.

Egyike a rokonszenvesen várt daraboknak „Le Muflé”. Szerző az alig husz éves Sacha Guitry — az ismert színész fia — s maga is talentumos szí-

nész. Ez a fiatal ember nemcsak a színpadon és tollával arat sikert, hanem egyszersmind pompás karrikatúráival és bábszínházával is, melynek mulatságos figuráit ő maga gyártja.

Míg Antoine az állami Odeonban nem bír zöldágra vergődni, régi színházában, — melyet a párisiak most is Théâtre Antoine-nak neveznek, — utóda Gémier, most is telt házakat lát. És nem csoda. Antoine-tól a közönség hypermodern darabokat vár, ezeknek előadása pedig a szubvencionált Odeonban lehetetlen. Így hát az ő általa fölfedezett írók ezentul is a régi színházának szállítják darabjaikat. Ezek közé tartozik Emile Fabre is, akinek „A győzők” című színművét zajos sikerrel hozta színre Gémier.

Madame Maldaguené nem volt ilyen szerencsés. Ez az ambiciós írónő az Ambigue-ben játszotta a „Boscotte” című drámáját. Ezzel a nézők könyzacs-kóit remélte foglalkoztatni s e helyett a nevető izmaikat hozta mozgásba.

Suzanne Després sokkal nagyobb művésznő, semhogy a kinevettetéstől kellene félnie, de azért a Hoffmannthal-féle „Elektrát”, melynek czimszerepét az Oeuvre-ben játszotta, a párisiak az ő remek alakításában se tudták bevenni.

A sok új darab — s ezek között „A lázadók” Cain és Adenis színműve a Sarah Bernhardt színházában, — az új téli divatot minden árnyalatában mutatja be a hölgyvilágnak.

Megfigyeléseimről itt számolok be:

Amilyen „frileuse”-ök hölgyeink, amikor arról van szó, hogy drága breitschwanz vagy chinchilla bundájukat produkálhassák, éppen úgy fitogtatják edzetségüket, amikor karjaikat áttört csipke, vagy tüll-ujjakra bujtatják. Ezek az ujjak szűkek és csuklótól vállig ránczóltak.

A chantilly-fátyolt a prémes toque alsó széléhez varrják s ezzel úgy néznek ki, mintha álarcot viselnének. A selyemharisnyán is érvényesül a chantilly, melyet beleszőnek. A divatcipő emlékeztet a XVIII századbeli abbék lábviselőre, csak hogy — jóva kisebbek.

A hajviselések között népszerűsége számíthat a turbán-frizura; a hosszú svéd keztyűt még a hosszú ujjakhoz is kedvelik; a kivágott ruhákhoz a pusztá nyak oltalmául rojtos echarpe-ot használnak s egy vagy két szál óriási krizantémumot tűznek keblükre.

Még kevés idővel ezelőtt a dahlia volt a divato: virág, most már kegyvesztett. Nekem egyikért se fá a szívem. Odaadnám Páris minden dahliját és minden krizantémumát egy szál fehér szegfűért, melyet a Kossuth Lajos-utcában tüzhetheték a gomblyu kamba!

TÁVIRATOK.

Közgazdasági táviratok.

	Newyork.	decz. 7.	decz. 8.
Buza	locobuza	112 ³ / ₈	114 ³ / ₈
	decemberre	112 ⁷ / ₈	115
	májusra	114 ¹ / ₄	116 ¹ / ₄
Tengeri	decemberre	70 ¹ / ₄	70 ¹ / ₄
	májusra	69 ³ / ₄	70 ³ / ₈
	Csikagó.		
Buza	decemberre	104 ³ / ₈	105 ³ / ₈
	májusra	108 ³ / ₄	110 ³ / ₈
Tengeri	decemberre	60 ¹ / ₂	61 ¹ / ₂

New-York, decz. 8. Gyapot New-Yorkban helyb. 0.— (9.35 tegnap), gyapot januárra 0.— (8.79) gyapot márcziusra 0.— (8.80), gyapot New-Orleansban helyb. 0.— (8.10/10), petroleum stand white New-Yorkban 8.50 (8.50), petroleum Stand white Filadelfiában 8.45 (8.45), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90) petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, decz. 8. (Zárlat.) Zsir decemberre 9.11 (tegn. 9.17), zsír januárra 9.15 (tegnap 9.22), szalonna short clear, 8.87 (tegnap 8.87), sertéshus januárra 16.50 (tegnap 16.52)

UJDONSÁGOK.

Lakóhelyváltoztatás esetén arra kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy új címüket dejekorán közölgék velünk. Minden erre vonatkozó bejelentéshez szüksége van a kiadóhivatalnak egy czimszalagra, esetleg a régi lakóhely megjelölésére.

NAPIREND. Naptár. Szerda, december 9. — Róm, kat.: Leokádia. — Prot.: Erzsike. — Görög-orosz: nov. 26. Alip. — Zsidó: Kiszlev 15. — A nap két reggel 7 óra 37 perczkor, nyugszik délután 4 óra 7 perczkor. — A hold két délután 5 óra 30 perczkor, nyugszik reggel 9 óra 45 perczkor.

A horvát miniszter fogad d. u. 4 órakor. — A közoktatásügyi államtitkár fogad 12 órakor. — A képviselőház ülése délelőtti 10 órakor.

A Képzőművészeti Társulat téli nemzetközi kiállítása nyitva 8-9-ig. Belépő-díj 1 kor. — Modern festők kiállítása a Könyves Kálmán-nál Nagymező-utcazi 37-39. Nyitva egész nap. Belépő díj nincs. — Az Uránia Kigyóteri szalonja rendezés miatt zárva van. — A Nemzeti Szalon téli kiállítása nyitva 9-6-ig. Belépő díj 1 korona. — Az Iparművészeti Múzeum kiállítása és a karácsonyi vásár nyitva 9-6-ig. Belépő díj 1 korona. — Karácsonyi kiállítás az Új művészeti szalonban (Kecskeméti-utca 8.) nyitva 9-1-ig. Belépő díj nincs. — Rembrandt-kiállítás a Szépművészeti Múzeumban nyitva 9-6-ig. Belépődíj nincs. — A Nemzeti Múzeum ásványtárai nyitva 9-2 óráig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — A Történelmi Képcsarnok zárva. — A földtani intézet múzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-Múzeum zárva. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva 9-1-ig. — A Ráth György múzeum zárva. — A Erzsébet-Múzeum nyitva. — A Nemzeti múzeum könyvtára nyitva. — Az Akadémia könyvtára nyitva. — Az Egyetemi könyvtár nyitva. — A fővárosi könyvtár nyitva. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9-12-ig, a téli hónapok alatt novemberből február végéig kedden és pénteken 6-8-ig. — A pedagógiai könyvtár nyitva. — A többi múzeumok és nyilvános könyvtárak zárva. — A múzeumok, képtárak, kiállítások és nyilvános könyvtárak rendszerint délelőtti 9 órától vannak nyitva.

— **Személyi hír.** Klótild főhercegnő és leánya, Erzsébet Henriette főhercegnő, akik az uralkodói jubileum alkalmából hosszabb ideig Bécsben tartózkodtak, Bécsből Acsuthra érkeztek.

— **Audiencia a Burgban.** A király december 10-étől kezdve Bécsben ismét általános kihallgatásokat fog tartani, legfelső rendelkezés folytán azonban az 1908. évi december 2-ig kinevezésben, vagy kitiüntetésben részesült katonai és polgári személyek köszönetnyilvánítás alól fel vannak mentve.

— **Edvárd király betegsége.** Edvárd király beteg s így nem történt váratlanul, hogy lemondott a lord Ilchesternél bejelentett látogatásáról. A királynak egész jövő heti programja megváltozott. Egyáltalán nem tesz látogatásokat, mert az orvosok tanácsára ma Brightonba utazott. Az ottani enyhe időjárásról kedvező hatást várnak a király orvosai. Politikai klubokban ma azt beszéltek, hogy a király megvizsgáltja magát egy gégespecziálistával. Nagy feltűnést keltett, mikor ma a király megérkezett és nyaka erősen be volt pólyázva. A király nagyon rekedt, de egyébként jó színben van. Hivatalosan a király betegségről azt közlik, hogy makacs influenza.

— **Uj titkos tanácsosok.** A király lovag Horowitz Ede osztályfőnöknek a Bosznia és Hercegovina ügyeinek vezetésével megbízott közös pénzügyminisztériumban, Rummershon Rumer Adolf altábornagynak, a 9. hadtest parancsnokának és leiteritzi vezénylő tábornoknak a titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

— **A szerb trónörökös házassága.** Belgrádban mostanában komolyan beszélnek György trónörökösnek egy török hercegnővel való házasságáról. Azt hiszik, hogy ott ilyen házasság révén igen könnyen létrejöhetne a török-szerb szövetség. Egy török pap, Odja Sahuncs effendi egy belgrádi népgyűlésen beszédet mondott, amelyben hangsúlyozza, hogy a múltban szerb királyok leányai ültek török trónon, mint szultánok nejei; így egészen természetes, ha most török hercegnő megy férjhez a szerbek leendő királyához.

— **Kitiüntetett miniszteri tanácsos.** A király dr. Török Ferencz belügyminisztériumi miniszteri tanácsosnak, saját kérelmére való nyugdíjaztatása alkalmából, hű és buzgó szolgálata elismerésül, a Lipót-rend lovagkeresztjét díjmentesen adományozta.

— **A dán király Bécsben.** A dán király ma reggel Münchenből Bécsbe érkezett.

— **A honvédelmi miniszter kihallgatása.** Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter csütörtökön, a hó 10-én kihallgatást nem tart.

— **Uj udvari tanácsos.** Értesülésünk szerint a király Veith Bélát, az Osztrák-MagyarÁllamvasutak magyarországi uradalmainak és gyárainak budapesti igazgatóját az udvari tanácsosi méltósággal tüntette ki.

— **Kitiüntetések.** A király Swoboda Gyula hamburgi olajgyári igazgatójának és Weber Gusztávnak, a „Hamburgi Magyar Egyesület” elnökének, a közjótékonyk terén kifejtett működésük elismerésül, továbbá Polakovits Lászlónak, a Banque générale de Bulgarie igazgatójának és Eles W. Károlynak, az I. szab. Dunagőzhajózási Társaság szófiai képviselőjének, közhasznú tevékenységük és a jótékonyk terén szerzett érdemeik elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **A tanári státus rendezése.** Élénk megbeszélés anyagául szolgál a középiskolai tanárok körében az a miniszteri nyilatkozat, amelyet gróf Apponyi Albert a tanári fizetések, illetőleg a tanári státus rendezése ügyében legutóbb, a költségvetés tárgyalásakor, az országgyűlésen tett. A tanárok azt várták, hogy a rendezés, mint más tisztviselőkre nézve, reájuk is egyszerre nyer végrehajtást, még pedig már a legközelebbi költségvetés keretében. Ez a kijelentés azonban elmaradt és a miniszter csakis általánosságban jelezte, amit tenni szándékozik, az időpont meghatározása nélkül. Tehát több, mint három-ezer egyetemet végzett diplomás ember továbbra is bizonytalanságban marad anyagi helyzete felől. A tanárok már 1903. óta várják, hogy végre rendezett állapotok közé jussanak, de most sem kaptak olyan biztatást, amely a sikeres tanítói és nevelői munkálkodáshoz elengedhetlenül szükséges nyugalom megteremtésére alkalmas lenne. A múlt évben megtartott középiskolai tanári kongresszus végrehajtóbizottságát már a legközelebbi napokban összehívják s ez fog határozni a további lépésekről. Valószínűnek látszik, hogy ez a bizottság, minthogy működése nem járt a kívánt sikerrel, leteszi mandátumát s egy újabb tanári kongresszus, esetleg új vezetői irányítása szerint fog dönteni a középiskolai tanárság magatartásáról.

— **Steinheilné ügye.** Egyre bonyolultabbá és éppen ennek folytán egyre homályosabbá válik a Steinheil-ügy. Bonyolódik a dolog azért is, hogy Faure Félix elnök halálának rejtélyét mind nagyobb összefüggésbe hozzák Steinheilné szereplésével. A nyomozás legújabb adatai ezek: A gyilkosság előtt pár hónappal a Steinheil-villából egy kulcs titokzatos körülmények közt eltűnt, s hogy Steinheilné ékszerait a bűntény előtt elzalogosította, pár nap múlva azonban valaki, hogy ki, nem sikerült megállapítani, azokat kiváltotta. A bűnyűgyben újabb letartóztatások nem történtek; a vizsgálat eddigi mozzanatai azonban azt mutatják, hogy a hűnös körül a hurok mind szűkebbre szorul. Wolf Sándorról, Steinheilék szakácsnőjének fiáról akit tudvalevőleg Steinheilné a gyilkosság elkövetésével vádolt meg, felesége érdekes vallomást tett. A fiatal asszony elmondta, hogy férjét, Wolfot, erőszakos viselkedése miatt elhagyta; így izben czivódás közben késsel is megsebezte és e seb nyomai ma is láthatók. Hogy akkor élve maradt, Wolf anyjának köszönheti, akinek rendkívül nagy befolyása volt fiára. Az „Intransigeant” című lap közlése szerint Steinheilné és anyja Faure elnök halála után jó módban éltek. Ennek magyarázata az, hogy Steinheilné ötvenezer frankot kapott egy idegen biztosító társaságtól, ahol Faure elnök Steinheilék javára biztosította életét. Faure elnök különben jó ismerőse volt Steinheilné anyjának is és egy szavahihető tanu beszéli, hogy annak idején élénk feltűnést okozott az elnök ama szándéka, hogy Belfortból visszatérőben meg fogja látogatni Jappy asszonyt, ennek beaucourti villájában. Arról is beszélnek, hogy Faure Félix holttestét exhumálni fogják, hogy megállapítsák, ha még lehet, hogy megmérgezték-e az elnököt.

— **Gyémánt mise.** Zierer Károly tabáni lelkész december hónapban fogja megünnepelni a gyémántmiséjét. Dr. Walter Gyula prélat, papnöveldei kormányzó, december 10-re értekezletet hívott össze az ünnepség rendezése ügyében.

— **Külföldi tudós magyar kollégáiról.** R. B. Lodge angol természettudós, aki főleg a madarak tanulmányozásával foglalkozik, a tavaszon Magyarországon járt és itt Herman Ottó támogatásával végezte kutatásait. Kutatásának tudományos eredményeit egy díszes könyvbe foglalta össze és művének egyik lapján hosszabban s a legnagyobb elismeréssel foglalkozik magyarországi élményeivel. Ezután Magyarországnak gazdag madárvilágáról szól és ismét néhány olyan megjegyzést tesz, amelyeket szó szerint kell idéznünk: De pemcsak sok madár van Magyarországon, hanem számos ornithológus és megfigyelő is. A kormány egy ornithológiai központot is létesített, melynek főfeladata a madarak gazdasági jelentőségét megállapítani. E célra a gyomor-tartalmakat tudományosan megvizsgálják és a talált rovarokat, magvakat, vagy esetleg más részeket elkülönítve és különböző évszakok szerint osztályozva, rendszeresen nyilvántartják és így egy madár hasznára, vagy kárára vonatkozó adatok könnyen feltalálhatók és hitelesen kimutathatók. Ilyen hivatalra Angliában is nagy szükségünk volna. Lodge munkája olyan díszmunka, amelynek olvasói Angliában a legjobb körökből kerülnek ki.

— **Szenzációs válópör.** Berlinbe meglepő hír jött ma Rómából, amely azt üságolja, hogy a pápa megsemmisítette Poschinger titkos kormánytanácsosnak Landau Margittal kötött házasságát, amelyről a német főváros legelőkelőbb társaságaiban évek óta sokat beszéltek. A házasság megsemmisítése olyan alapon történt, hogy az nem volt konzumálva. Poschinger né a berlini társaságokban nagy szerepet játszott, kiváló zongoraművész, aki Liszt Ferencnek volt egyik legkedvencebb tanítványa, Lenbach több képet festett róla. Tíz év előtt ment férjhez Poschinger titkos kormánytanácsoshoz, az ismert nevű Bismarck-historiografushoz, aki akkoriban a befügyminisztériumban volt kormánytanácsos. A házasság kezdettől fogva boldogtalan volt és Landau Margit megindította a válópört. A berlini törvényszék még 1899-ben felbontotta a házasságot s ekkor az asszony a római szentszékhöz fordult házasságának megsemmisítéséért. Nyolcz éve tart az eljárás s közben kiváló olasz orvostanárak szakértői véleményét kérte a szentszék, míg végre a pápa most döntött a régóta húzódó ügyben.

— **Bóra a Kvarnerón.** A Kvarnerón napok óta hideg bóra fúj a Karsztból és a metsző hideg szélnek oly csontig ható ereje van, hogy alig lehet ellene védekezni. A télies időjárás a kikötőben is kárt okoz, mert a hajón a be- és kirakodási munkákat nem lehet teljes erővel végezni. A Kvarneró minden részéből télies időjárás jelentenek és ez rossz hatással van Abbázia idegenforgalmára is. A hideg napról-napra fokozódik és ma már a tengerparton és a bórától érintett helyeken jeget is találtak, ami felette zord időjárásra mutat, mert Fiumében a jég a legnagyobb ritkaságok közé tartozik.

— **Meggyilkolt ékszerész.** Bécsben ma délután egy óra felé titokzatos rablógyilkosság történt a főposta közelében. A Laurenziberg-utcában egy kis boltban meggyilkolva találták Frankfurter Gyula aranyművest. A vizsgálat kiderítette, hogy a gyilkosság közvetlenül azelőtt történt, mert egy negyedórával előbb még beszélt a szerencsétlen emberrel egy arra menő rendőr. Az üzletben a padlón hevert a holttest s az első szempillantásra látni lehetett, hogy a tettes csak egy faliszekrényt rabolt ki, s valószínűleg járulékok megzavarták. Minden egyéb értéktárgyat érintetlenül hagyott, csak a kis szekrényből vitt magával néhány gyűrűt. Mozgósították az egész rendőrséget és valamennyi detektív talpon van egész délután és éjjel, de a gyilkos nyomára még eddig nem találtak. A törvényszéki orvosi vizsgálóbizottság eleinte azt hitte, hogy Frankfurter Gyula öngyilkos lett. Jobb füle mögött volt a seb és a golyó irányából bizvást lehetett öngyilkosságra következtetni. De időközben megjött a szerencsétlen aranyműves fia és mindjárt észrevette, hogy egy szekrényből sok értékes ékszer hiányzik. A kis üzlet, ahol a gyilkosság történt, egy régi, díledező kis házban van a Belvárosban, a Ferencz József-rakpart mellett. A meggyilkolt aranyműves hatvannégy éves volt.

— **Visszavont kiltlő rendelet.** Az Amerikában, Klevelandban, Kohányi Tihamér szerkesztésében megjelenő „Szabadság” című lap ellen kimondott szállítási tilalom visszavonván, Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter utasította a posta- és távirdahivatalokat, hogy ezt a hírlapot akadálytalanul szállítsák és kézbesítsék.

— Gelléri Szabó János végrendelete. Teljes hiteléssel közölhetjük Gelléri Szabó Jánosnak, az oly bonyolult bűnügy anyagául szolgáló eredeti végrendeletét. Ebből kitűnik, hogy az elhunyt vagyonának jelentékeny részét tényleg jótékony célokra adta. A végrendeletből a rendelkező hazafias, emberbaráti és nemes intenciói fényesen kiviláglanak. A bevezetés szó szerint a következő:

Egy valódi hazafi első kötelességének azt tartom, hogy ha életében úgy, amint azt óhajtottam volna, a hazai közhasznú intézménynek emeléséhez nem járulhatott, tegye ezt a végrendeletében azon vagyonból, melyet becsületos munkájával a sors kedvezése által szerzett. Az északamerikai Egyesült Államokban egészen rendellenesnek tekintik, ha egy vagyonos polgár meghal anélkül, hogy közérdekű alapítványt vagy hagyományt tett volna. E hazafias közszellemnek köszönök az északamerikai Egyesült Államok nagyszerű közművelődési és jótékony intézeteit. Mely szellemtől vezelve, teszem következő végrendeletemet:

1. 400.000 koronát hagyok, mint országos alapítványt a m. kir. kormány intézkedése alá népszerűségi, közművelődési célokra érdemes tanítók és tanulók ösztöndíjakkal jutalmazására, különösen oly tanítók és tanulók jutalmazására, kik a magyar hazaság és nemzetiség érdekében szorgalmat és buzgóságot tanusítanak. A kamatok részben fordítassanak a hasznos kertészet és gyümölcsstermelés emelésére, hogy az országnak ne kelljen éveken át nagy összegekkel a külföldnek adózni;

2. Budapest székesfővárosnak hagyok, mint fővárosi alapítványt 400 ezer koronát. Ebből 200.000 korona egy intézet felállítására fordítassék, amelyben 6—16 éves szülötlen vagy szülői gondozásban nem részesülő, elzülött gyermekek gondoztassanak, hasznos munkára taníttassanak a jó erkölcs utjára vezetessenek. Vagy ha erre már szükség nem volna, fordítassék alapítványom egy újabb szerzendő s nyitandó népligetre. A fennmaradó 100.000 korona kamatai évenként a székesfőváros jótékony intézetei között osztassanak fel, amelyek közhasznú működésük által ezt legjobban megérdemlik.

E két alapítványon kívül 100.000 koronát kap a budapesti református egyház leánynevelési célokra. 30.000 koronát hagyott a nagylelkű emberbarát a budapesti Tudományegyetem és Műegyetem részére ösztöndíjakul. Ugyancsak 30.000 koronát hagyott a debreczeni egyháznak többféle célra. Ref. Ielkészek és tanítók özvegyei és árvái részére, a debreczeni ref. főiskola, a budapesti ref. főgimnázium részére 20—20.000 korona alapítványt tett.

Egyenkint 10.000 koronában részesülnek: a pápai ref. főiskola (tanulók ösztöndíjára), a szatmári és máramarosszigeti ref. főgimnáziumok, a budapesti önkéntes mentő-egyesület, a Lorántffy Zsuzsanna nőegyesület, a nagypénteki ref. társaság, a fővárosi magyar iskolaegyesület, a Mária Dorottya-egyesület, szegény tanítók felekezeti különbség nélkül.

A protestáns árvaház 6000 koronát, az EMKE, a FMKE, a DMKE egyenkint és külön-külön 5000 koronát kapnak, 4000 koronát hagyományozott a csurgói ref. főgimnáziumnak tanulói ösztöndíjra. Ugyancsak 4000 koronát a komárommegyei alsó-gelléri ref. egyháznak szegény iskolás gyermekek könyvvél és ruházattal ellátására.

2—2000 koronás hagyományt kapnak: Magyar Tud. Akad., Term. Tud. Társ., Irók segélyegylete, Hirlapírók nyugdíjintézete, Tört. társulat, Mensa Akad., Szűnidei gyermektelep.

1—1000 koronás hagyományokban részesülnek: a Kisfaludy társ., Petőfi társ., Magyar földrajzi társ., Poliklinika-egyesület, Stefánia gyermekkórház, Bethesda-kórház, Josephinum árvaház, Gyermekvédő egyesület, kolozsvári siketnémák intézete, budapesti vakok intézete, V. ker. kisedővő-egyesület és az Állatvédő-egyesület.

Ezen hagyományok, melynek összege 1 millió 170.000 koronára rug s a rokonoknak és ismerősöknek hagyott kerek számban 400.000 korona kifizetése után fennmaradó összegét a végrendeletben a budapesti, a pápai és debreczeni főiskoláknak hagyta közoktatási célokra és így a több, mint két millióra rugó vagyonból több mint negyötöd rész jótékony intézmények támogatására fog szolgálni, ha a folyamatban levő bírpör befejezése után a végrendeletben intenciója szerinti hagyományosok és örökösök a vagyon élvezetébe lépnek.

— **Eltűnt kereskedő.** A főváros kereskedelmi köréit nagy izgatottságban tartja most egy ismert fővárosi kereskedő eltűnése. Vasvári Richárd, a Gehe & Cie drezdai cég és a Hoff-léle malatagyár budapesti képviselője pár héttel ezelőtt sok ezer korona adósság hátrahagyása után — eltűnt a fővárosból. Vasvári ismert alakja volt a főváros kereskedelmi életének, sőt politikai ambíciói is voltak, amennyiben éveken át agilis tagja volt az új-pártnak. Vasvári üzletét most volt társa vezeti tovább.

Az Egyetértés Karácsonya

A karácsonyi ünnepek közeledtével bejelentjük olvasóinknak, hogy ebben az esztendőben karácsonyi ajándékkul olyan meglepetésben lesz résziük, amilyet nem készíthet olvasóinak egyetlen fővárosi lap sem. Az „Egyetértés“ olvasói karácsonyi ajándékkul az

Egyetértés Vasárnapjának

gyönyörűen kiállított, dus tartalmu ünnepi számát kapják.

Nem tudunk kellemesebb ajándékot, mint egy díszesen kiállított, sok képpel tarkított munkát, amely tartalmára érdekesebb és tanulságosabb lesz mindenféle más mellékletnél.

Az Egyetértés Vasárnapjának

minden száma változatos és minden alkalommal felöleli a bel- és külföld aktuálitását. Olvasóink és a nagyközönség körében hihetetlen gyorsan népszerű lett és ma már nehezen várt vasárnapi vendége minden háznak és ötletes, eleven kiegészítője lapunknak.

Az Egyetértés Vasárnapjának

karácsonyi száma egyenesen szenzációs lesz. Külföldi összeköttetéseink révén megszereztiük és megszerezziük addig, ami fényképreprodukciókban megszerezhető és gondoskodunk arról, hogy budapesti fényképszeink is kellő anyaggal álljanak rendelkezésünkre. A bel- és külföldi aktuálitásokon kívül adunk pompás utcirásokat, gyönyörű képekkel, adunk mulattatót, tanulságosat, vegyest.

Az Egyetértés Vasárnapjának

karácsonyi száma olyan lesz, hogy olvasóink beköthetik és könyvtárukba helyezhetik mint mindenkor értékes munkát. Ugy tartalma, mint ragyogó kiállítás a ciszterdi munkává fogja avatni, amelyben minden művelt embernek öröme fog telni.

A mellékletnek, miután karácsony nem esik vasárnapra

Az Egyetértés Karácsonya

czimet adtuk.

Fölvívjuk erre már most az olvasóközönség figyelmét és reméljük, hogy ezzel az ajándékkal öszinte örömet szerziük minden hívünknek.

— **Munkás-szanatórium Abbázában.** Az ujonnan épült tengerparti sanatóriumot, mely a munkás-pénztárak tagjai, a pénztárak kötelékébe tartozó kishivatalnokok és kevésbbé vagyonos magánbetegek részére létesült Abbázában, tegnap mutatták be az odaváló orvosgyógyászatnak. Az orvosi kar dr. Glax tanár akadályoztatása folytán dr. Fodor Géza kir. tanácsos, alelnökkel az élén jelent meg. A vendégeket dr. Glück József sanatóriumi rendelő főorvos üdvözölte, reámutatva arra, hogy a modern és méreteiben is impozáns magyar intézet a társaság budapesti igazgató-főorvosának, dr. Goldner Adolfinak kezdeményezésére létesült. A sanatórium 200 beteget tud befogadni s van vizgyógyintézete, központi légfűtése, saját villamos világító telepe, a helyiségei pedig szellősek, szép kilátással a tengerre. Általánosan elismerték, hogy az intézet, amelybe immár az osztrák pénztárak is elküldik a betegeiket, a maga nemében szinte páratlanul áll Európában. A megtekintés után a vendégek reggelizni ültek, melynél dr. Fodor tanár, az intézet belgyógyász orvosi tanácsadója köszöntö meg a látogatót, majd dr. Kurz, orvosgyógyászati főorvos, dr. Leel pedig az intézet orvosi karát, Beregi Miklós igazgatót és az adminisztratív személyzetet köszöntötte. Végül dr. Ebel orvos a vizgyógyintézetben egy új bepakkolási módot mutatott be.

— **Spanyolországi földrengések.** Spanyolország lakosait a legutóbbi napokban a gyakran megismétlődő földrengések tartják rettegésben. Villafrancában a földrengések következtében házbeomlások voltak, amelyek tízennégy embernek okozták halálát. Alacantarában a bedőlt kormányépület romjai alatt hat ember vesztette életét.

— **Terjed a cukrász-sztrájk.** A cukrászsegédek mozgalma tegnaptól mára még nagyobb arányokat öltött. Gerbeaud, Stück, Lukács és Freund, a négy bojkottált cukrászmester úgy akart a bajon segíteni, hogy szükségletüket más mestereknél akarták beszerezni. Amikor a segédek ezt megtudták, nyomban kimondták a bojkottot Weisz Béla, Hauer Rezső, Hoffmann Ferenc és Vikus Károly cukrászdájára ellen is. Az egyezségi tárgyalás, amelyet tegnap este tartottak meg az Iparegyesületben, nem vezetett eredményre és a béke a munkaadók csökönységén szenvedett hajótörést. Elhatározták ugyanis a mesterek, hogy szolidaritásba léptek egymással és valószínűleg már holnap, szerdán reggel, valamennyien kizárják az összes munkásokat. A kizárás alól csak Gerbeaudot mentette fel az ipartestület. Vidékről ugyanis több cukrászmestert hozott fel Gerbeaud, akikkel a kizárás, illetőleg a bojkott ideje alatt a munkát végzett. Tegnap este különben újból gyűlést tartottak a segédek s elhatározták, hogy méltányos feltételeiket pontokba foglalva nyújtják át a mestereknek. Ha kívánásaikat nem teljesítik, tovább folytatják a harcot. A mesterek ipartestülete ma délben küldötttséggel tisztelt gróf Festetics Géza fővárosi tanácsnoknál, akit arra kértek, hogy a sztrájkra való tekintettel mentse fel egy időre a cukrászinasokat az ipariskola látogatásától, hogy folytonosan műhelymunkát végezhesse. A tanácsnok megígérte ennek a kérésnek a teljesítését s ezzel az elhamarkodott ígérettel azt az erkölcstelen állapotot idézi majd fel, hogy a mesterek anyagi érdekei miatt a tanoncok egy időre elcsúsznak az iskolai tanulástól. Ebbe az ügybe különben a munkásoknak is van még beleszólásuk.

— **Házasságok.** Hász Oszkár magánhivatalnok eljegyezte Rákosi Irénné, Rákosi Kálmán és neje, született Fellner Róza leányát. Paczfy Gergely eljegyezte Pázmán Szerafiat.

— **Nászajándékok,** jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán művész-ékszerterelőnél, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Elfogott sikkasztó.** Triesztben a Balkán-fogadóban a rendőrség letartóztatta Guttman Ágost egykori frankfurti bankhivatalnokot és kedvesét, Faccio Johannát, aki ezelőtt egy bécsi kávéházban pénztárnok volt. Guttman tudvalevőleg 300.000 márkát sikkasztott a frankfurti banktól, aztán megszökött. A sikkasztót ki fogják szolgáltatni a frankfurti hatóságoknak.

— **Vihar az Adrián.** Tegnap este óta erős hórá dühöng, mely a hajók közlekedéseiben nagy késéseket idéz elő. Az Adria több pontjáról szintén erős viharokat jelentenek.

— **Leszurt fogházor.** Berlinből jelenti tudósítónk: A múlt éjszaka nagy vérengzés volt a Moabitben. Egy Rastard nevű fogházort éjjel féltizenegy órakor, mikor az ellenőrző órához ment, egy husz éves fogoly leszurta. Fején sebesítette meg az őrt olyan súlyosan, hogy a szerencsétlen embernek agya kilocscsant, de még volt annyi ereje, hogy kardjával végig vágott támadóján és megadta a központnak a vészjelet, aztán összerogyott. Az őrségről elsőnek odaérkező fegyházort a suhancz könnyebben megsebesítette, aztán rávetette magát és fojtogatta. Az őrnék sikerült letepernie a vakmerő suhanczot, kirántotta Browning-pisztolyát és agyonlőtte a foglyot. Bastard fogházor a Charitéban a halállal vívódik.

— **Egy zugrász üzemel.** Garai Manó, a „Korbács” című zuglap tulajdonosa, aki csak nemrég állott tizenhét rendbeli zsarolás elkövetése miatt a törvénytörés elött, ismét beszélt magáról. Hatvanezer korona erejéig megzsarolt egy dunántúli földbirtokost, aki báró és főrendiházi tag. Garai valahogyan megismerkedett az illető főrendiházi tag elbocsájtott inasával, aki boszúból volt uráról kompromittáló adatokat bocsájtott rendelkezésére. Garai Manó az inástól nyert adatok alapján egy cikket írt a báróról és a cikk kefelenyomatával megjelent egy fővárosi orvosnál, akiről tudta, hogy bizalmas barátja az illető főrendinek. Az orvosnak azután megmutatta a cikket és felkérte, hogy értesítse a bárót annak tartalmáról. Együttal közölte az orvossal azt is, hogy százezer koronáért szívesen eláll a cikk közlésétől. Az orvos azonban válasz helyett egyszerűen kidobta a zsarolót. Garai Manó azonban nem csüggesztette el a balsiker. Összekötésbe lépett egy elszegényedett báróval, aki az illető főrendiházi tag bökészetét többször igénybe vette és lekötöztette volt a családnak. Ennek is megmutatta a cikket és felkérte, hogy közölje azt a főrendiházi taggal. A báró abban a reményben, hogy szívességet tesz jótevőjének, a cikket a zsebében elutazott a főrendiházi tag Dombóvár mellett levő birtokára és bemutatta a kompromittáló közleményt. A főrendiházi tag abban az időben nagyobb kintetés előtt állott és így nevének meghurcoltatása igen kellemetlenül érinthette volna. Hosszas huza-vona után hajlandó volt hatvanezer koronával honorálni Garait, ha a cikk nem jelenik meg. Garai meg is kapta a pénzt, adott is egy nyilatkozatot, hogy a cikk nem fog megjelenni, de szavát nem sokáig állta és ismét értékesíteni akarta az inástól kapott információkat. A főrendiházi tag azonban másodszer nem állt kötélnek, a zsarolás nem sikerült és Garai ellen most a tizennyolczadik zsarolásból kifolyólag is megindult a vizsgálát.

— **Kedélyes fogház.** Kétségtelen, hogy a németországi Rendsburg városban van a világ legkedélyesebb fegyháza. Egy vizitáció alkalmával ugyanis kint, hogy az egyik cellában, melynek Fahrigh Wilhelm pénzhamisító aranyműves és Otte József sikkasztó pincér a lakói, egy teljesen felszerelt és üzemből levő pénzhamisító műhelyt találtak. A megindult vizsgálat hamarosan megállapította, hogy Bahr Martin börtönfelügyelő volt a fegyenczek büntársa, aki a műhelyt berendezte és az ügyesen hamisított ötmárkásokat értékesítette. A bíróság a napokban ítélték a kitünő, élelmes társaság felett. Fahrigh, aki pénzhamisításért tíz évi fegyházra van elítélve, még hét esztendőre kapott, a felügyelőt két és fél évi, a pincért kilencz hónapi börtönrre ítélték.

— **Tanít a bíró.** Romocsafalva bírójá, ki már harminczkét év óta megszakítás nélkül működik faluja jóvoltán, arra vállalkozott, hogy a község öreg ruthén lakosait megtaníttja magyarul írni és olvasni. Ő maga egyszerű ruthén ember léteire jól ír és beszél magyarul. A lakosok hajlandók is kétszer hetenként az iskolapadba ülni és magyarul tanulni az ábcét. Az írószereket a község szerzi be. E mozgalmat az új választási törvény okozza. A bíró arra törekszik, hogy a község lakossága politikai jogaitól meg ne fosztassék, mert ruthén létükre mindannyan ió magyarok.

— **Volt köztársasági elnök halála.** Dr. Zenn, a szövetségi őstancs tagja, aki 1895. és 1902-ben elnöke volt a svájci köztársaságnak, ma reggel éle- tének 75-ik évében Bernben meghalt.

— **Mihályovics István temetése.** Mihályovics István hírlapíró temetése holnap, szerdán délután három órakor lesz a Szent István kórház halottsházából. Az elhunyt ravatalára a Magyar Hírlap szerkesztősége koszorút helyezett. A temetést a Budapesti Újságírók Egyesülete rendezi.

— **Akik egymást jelentik fel.** Hegyi István postai kézbesítő ma este hat órakor jelentkezett a központi ügyeletésnél és feljelentést tett Hajgató János postakocsis ellen. Utóbbi, Hegyi állítása szerint, miközben ő, Hegyi, a Váci-ut 121. számú házba betért, hogy egy csomagot kézbesítsen, a postakocsival együtt, melyen 30.000 korona értékű áru volt, eltűnt. Azt hiszi, hogy Hajgató a 30.000 korona értékű áruval vagy megszökött, vagy elaludt a bakon, a ló magától elindult és kocsisostul Újpestre ment. A rendőrség ebben az ügyben azonnal szel-leskörü nyomozást indított, de alig hogy az első lépéseket a szökevény kézrekerítéseért megtette, jelentkezett maga Hajgató János postakocsis is, aki viszont Hegyi István postai kézbesítő eltűnéséről tett jelentést. Előadta, hogy órákig várta Hegyit a Váci-ut 121. számú ház előtt, hogy visszatérjen, miután nem győzte az illetőt kivárni, szükségesnek tartotta, hogy a rendőrség előtt feljelentse az esetet. A rendőrség, miután az áru hiány nélkül megvan, mind a két bejelentett feljelentőt szabadon bocsátotta, a nem egészen világos ügyben azonban tovább nyomoz. Egyelőre nem tartják kizártnak, hogy Hajgató tényleg meg akart szökni az értékes árukkal, utközben azonban észbe kapott és ezzel az ügyes mesével akarta elterelni a gyanút magáról.

— **Ujabb hírek Rigó Jancsról.** A kalandos multu Rigó Jancsi cigányról közöltük, hogy gyilkosság bünrészessége miatt letartóztatták. Mindjárt kezdetben nem volt plauzibilis. Mos amerikai lapok megemlékeznek arról a szenzációs drámáról, amelynek hőse Shibley newyorki ügyvéd, aki a feleségét kloroformmal megmérgezte s azután saját életének vetett véget. Ezen ügyben Acritelli coroner kihallgatta Shibley Assen-t, az elhunyt fivérét, továbbá Rigó Jancsit és nejét, akik mint tanúk szerepeltek ez ügyben. A kihallgatás után kitudódott, hogy Rigó Jancsi nincsen megesküdve a feleségével, akit leánynevén Emerson Katharinának hívnak s így a bíróság is csak a leánynevet vezette be a jegyzőkönyvbe. A tragédia tudvalevőleg a newyorki West 122-ik utcza 503. számú házában játszódott le, ahol Shibley először kloroformmal elaltatta a nejét, azután pedig felvágta az ütőereit. Shibley azt mondja, hogy a tragédia okát az képezte, miszerint a felesége igen sokat időzött Rigó Jancsi társaságában, a kik kettesben bizony el-eljárógattak mulatni. Ezen az alapon idézték meg Rigókat 100 dollár biztosíték terhe alatt s Rigó felesége azt állítja, hogy a tragédia napján beszélt Shibleyvel, aki igen szívélyes volt hozzá és kizártnak tartja, hogy az ura bármilyen részben is oka volna a szomorú tragédiának. E valamás alapján felmentették őket a biztosíték terhe alól és Rigóék eltávoztak a kihallgatási teremből.

— **Egy csendőr hőstette.** Drigola Gusztáv tizen- négy éves fiu tegnapelőtt az esztergomi Dunahid alatt csuszált. Egyszerre a jég megröppant alatta és a fiu alámerült. Hilák Ferencz csendőr éppen arra járt, egy pillanatig sem habozott, hanem a zajló jég-áradatba vetette magát és sikerült még élve kimenteni a kis fiut.

— **A bizonyítvány-panama.** Dr. Sándor László rendőrkapitány ma reggel Krenkó Géza nagyszabéri tanfelügyelővel együtt Budapestre érkezett. Itt kihallgatta és szembesítette őt Telkési Arnoldnéval, az egyik előkészítőiskola vezetőjével. Délután és holnap még több szembesítés következik. Krenkó vallomásaiban beismerte, hogy vétkezett, pénzt fogadott el, de azzal védekezett, hogy erre nagy nyomora készíttette, másrészt ő, mint tanfelügyelő-ségi tollnok csak eszköz volt mások kezében. Büntét megbánta elannyira, hogy vallomása során sirva fakadt. A rendőrség Krenkó Gézát kihallgatása után szabadon bocsátotta.

— **Milton-ünnep Angliában.** Holnap lesz három- száz esztendeje, hogy Milton az „Elvesztett paradicsom” világhírű szerzője született. Milton 1608 december 9-én született Londonban. Nagyon fiatalon kezdett irogatni s első műve, a „Comus” különösen erkölcsnemesítő hatásával nyerte meg kortársai tetszését. Két híres költeménye: a „L'Allegro” és „H. Pensieroso” csakhamar ismertté és jóhangzásúvá tette nevét. Am anyja halála miatt érzett bánatában a kontinensen keresett vigasztalást. Olaszországban érte a hír, hogy I. Károly és a parlament között annyira feszült a hur, hogy polgárháboru van kitörőben. Hazamegy tehát, hogy szolgálja hazáját. A nagy Cromwell romboló és egyuttal alkotó munkájában ott van Milton keze is és a polgári és vallási szabadság alapján álló parlamentáris Anglia sarjad ki munkájuk nyomán. Nem volt ember Angliában, aki az egyéni és gondolat szabadság követelésében tovább ment volna, mint Milton. Egymásután jelennek meg szabadságvédő mesterművei, végül megjelenik hatalmas Areopagitikájával, melyben a sajtó- szabadság mellett tör lándzsát. A szenvedély forrong. Milton lelke a cselekvés lázában ég, mikor fekete fátyol takarta el előle a forrongó világot. Szemfényét veszítette. A politika közben lecsendesedett s ezalatt megszületett Milton „Elvesztett paradicsom”-a, a legkiválóbb keresztény eposz, melynek fonséges koncepcziója az első emberpár bukását öleli föl. Az angolok holnap, a háromszáz éves fordulón fényes linnepséggel áldoznak Miltonnak, az angol-szász faj megtestesülésének, akit nemcsak mint költőt ünnepelenek, de a polgári szabadság és a vallási élet rendíthetetlen védelmezőjét.

— **Különös családi dráma.** Fülöp István 25 éves gyári munkás közös háztartásban élt Fülöp Róza 25 éves takarítónővel. A leány féltékeny természetű volt és azzal gyanúsította meg kedvesét, hogy megcsalja. Tegnap este Nefelets-utca 27. sz. házában lévő lakásukon megint összeszólkáltak a szerelmesek. A leány szemrehányásokkal illetve a legényt, mire az indulatosan válaszolta:

— No ha már ennyire üldözöl a féltékenységeddel, meg foglak csinálni, hogy ok is legyen rá!

A leány erre megfenyegette Fülöpöt:

— Meglátod, olyant teszek, hogy nem tudsz többé megcsalni.

A napszamos nem törődött a fenyegetőzéssel. Nyugodtan lefeküdt és elaludt. Kevéssel utóbb borzasztó fájdalomra ébredt. Láttá, hogy a leány konyhakéssel áll az ágya mellett. Segítségért kiabált, de csakhamar elveszítette az eszméletét. A kiáltásokra figyelmesé lett házbeliek a lakásba rohantak s mikor látták, hogy mi történt, a mentőket hívták segítségül. A mentők a legényt rettenetesen megcsontítva találták. A leány is eszméletlen állapotban volt. A karján az ereit metszette át. A mentők mind a két sebesültet a Rókus-kórházba vitték. A férfi állapota reménytelen, a leány sebesülése nem halálos.

— **A leányegyesület karácsonyi vásárja.** A Budapesti Leányegyesület december 12—14-én a Nemzeti Szalon összes helyiségeiben karácsonyi vásárt rendez. Tekintettel arra, hogy az egyesület hat év óta valóban áldásos működést fejt ki, a vásár megérdemel minden pártfogást. Az egyesület működésének elismerését jelenti az is, hogy a vásárt december 12-én 12 órakor maga dr. Bárczy István polgármester nyitja meg.

— **Tífuszjárvány a vidéken.** A vidéken dühöngő tífuszjárvány egyre szedi áldozatait. Igy Nagyszabériben is már majdnem két hónapja szedi áldozatait, mely már oly nagy mérveket öltött, hogy naponta 15—20 megbetegedés, 4—5, sőt 8 haláleset is fordul elő. A városi tanács hirdetményben tette közzé, hogy a járványt valószínűleg az ivóvízbe jutott piszkos anyagok okozzák, azért figyelmeztette a közönséget, hogy egy ideig kizárólag csak forrált vizet igyék. A tífusz három év óta minden őszszel és télen 3—4 hónapon át dühöng a városban, gyakran még az ismeretes szombathelyi járványnál is nagyobb, de míg oda a kormány orvosokot küldött ki a járvány terjedésének megakadályozására, Nagyszabériben alig történik valami óvintézkedés, sőt a kormány talán nem is tud a veszedelmes járványról. A kórházak túl vannak zsúfolva, ugy, hogy még a katonai kórházak is tífuszos betegekkel vannak telve. Híre járt, hogy a katonaságot a közel fekvő Orlát községben helyezik el s az így üresen maradt kaszányát ideiglenes kórházzá alakítják át. A városi kórházból elbocsátották az összes könnyű betegeket, hogy hely legyen a tífuszos betegeknek. Az illetékes körök figyelmét felhívjuk a nagy veszedelemre, mely az egész város lakosságát félelemben tartja.

— A szegedi Katolikus Kör felavatása. Szegeden ma avatták föl a Katolikus Kör fényes ünnepségek keretében. Csernoch János csanádi püspök nagyszabású beszéddel nyitotta meg a védnöksége alatt megalakult Katolikus Kör ünnepi ülését, a melyen Giesswein Sándor képviselő „A kereszténység és társadalom” czimvel előadást tartott. Az ünnep előestélyén disztrakció volt, a melyen háromszáz tag vett részt Szeged város előkelő közönségéből.

— Ételkiállítás. A kézműári Általános Nőegylet által Brazenovich Rajmondné urnó vezetésével rendezett ételkiállítás tegnap nyílt meg a kézműári szövőipari szakiskolában. Mintegy 160 hölgy kétszáz féle ételt és italt állított ki. A kiállításon mintaszerehen terített diszasztalt is bemutatnak. A kiállított tárgyakból ételválasztást rendeztek, amelyből tekintélyes összeg gyűlt egybe a nőegylet céljaira.

— Meztelen ember az utcán. Tegnap este Újpesten, az István-téren egy meztelen embert találtak. Esméletlen állapotban feküdt az utcán. Félig meg volt fagyva. Bevitték a gróf Károlyi-féle kórházba. Állapota életveszélyes. A rendőrség nyomozza, hogyan került az utcára és hogy kicsoda.

— Halálozás. Dr. Szala Döme dombói körorvos hatvanhét éves korában szívizületében meghalt. Az elhunyt 44 év óta működött Somogy-megyében.

x Ha gyermekét egészségben, vidáman és szellemileg frissen akarja látni, ugy adjon neki dr. Hommel-féle Haematogént. Ne vezettesse magát félre az utánaotkótlól.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különbös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Hangverseny. J. Náday Ilonka dalestélyéről kell beszámolnunk. A hájos fiatal asszony már megjelenésével kellemes hatást keltett hallgatóiban s ezt a benyomást az est folyamán csak mívelni tudta. Tiszta, szép csengésű szoprán-hangja kellemesen érvényesült, azonban előadásának hidegsége, az előadott daloknak át nem értése, nem válthatták ki belőlünk azt az emóciózt, melyet e közvetlen muzsikától, az énekléstől, méltán elvárhatunk. Mindez természetesen nem zárja ki, hogy rengeteg tapsot és virágot kapjon és hogy majd minden dalát meg ne ismételtessék. Műsorát néhány francia dalon és Straussnak két dalán kívül magyar szerzők műveivel töltötte ki. Dienzl, Székács, Tarnay, Csiky szerzeményeit énekelte. A zongorakíséretet Dienzl látta el a föle már megszokott intelligenciával és alkalmazkodással.

(*) László Fülöp Berlinben. Schleswig Holstein német hercegség tartománygyűlése elhatározta, hogy a nevével elnevezett új német hadihajó részére megfesteti a német császárné arcképét. A német császárné, aki tudvalevőleg maga is született schleswig-holsteini hercegnő, szívesen fogadta földieinek figyelmét s azt a kívánságát fejezte ki, hogy a művészi munkát László Fülöp kitűnő hazánkiára bizzák. A császárné óhaja természetesen azonnal teljesült s László Fülöp a berlini udvar meghívása folytán Londonból már meg is érkezett Berlinbe és megkezdte művészi munkáját. A császárné naponta néhány órát ül a művésznek. A „Schleswig-Holstein” nevű hadihajót, melyet László Fülöp festménye fog díszíteni, tavasszal bocsátják vízre.

(*) Andai Blanka vendégszereplése Wiesbadenben. A wiesbadeni Walhalla-Theater a napokban felújította Lehár Ferenc „Drótostót”-ját s ez alkalommal Andai Blanka drezdai énekesnő, aki a budapesti színpadokon való szereplése idejéből a műszínházi közönségünk előtt kitűnő hírben áll, vendégként lépett fel. A magyar művész terjedelmes, bársonyos hangja és énekművészete a közönséget lelkes tetszésnyilvánításokra ragadta. Dalait és a Pfeiferkornal való tánczát megismételték és virágokkal kedveskedtek neki.

(*) Temesvári színház. Krecsányi társulata szép sikerrel hozta színre Puccini operáját, „Tosca”-t, a czímszerepben B. Répássy Gusztival. A kiváló koloratur énekesnő e szerepét már a fővárosban is figyelemreméltó énektudással és művészi készséggel kreálta. A temesvári közönség akceptálta a művész fővárosi sikerét s igen meleg fogadtatásban részesítette. Bejczy, mint Cavaradossi, hatalmas tenorjával ezuttal is igen meleg sikert aratott. Scarpíát Rózsa énekelte, kinek gyönyörű baritonja e szerepében is teljesen érvényre jutott.

(*) A „Kéve”. A „Kéve” művészegylet Szabla-Frischauf Ferenc elnöklésével közgyűlést tartott, amelyen az elnök mély hatású beszédben emlékezett meg Göröncsér-Gundel János és Máté Ilona, az egyesület alapító tagjainak tragikus haláláról. A megboldogultak emlékéét jegyzőkönyvben örökítették meg. A közgyűlésen jelentést tettek még az egyesület külföldi kiállításainak értékes sikereiről, elhatározták a kedvezőtlen anyagi viszonyok közt élő tagok segítségét és megállapították a jövő év programját.

(*) Théâtre Michel. Párisnak néhány nap óta új színháza van. Mortier, a „Théâtre Capucine” alapítója, a Rue Conmartinben építtette és a „Théâtre Michel” nevet adta neki. Az új színház Bernard „A tyukól” című háromfelvonásos bohózatával és egy Guintry-féle revueval nyílt meg.

(*) Haydn ünnepély Kismartonban. A kismartoni férdfalárda, mely eddigi nevét — Eisenstädter Männergesangverein „Frohsinn” — Haydn Férdfalárdára változtatta, Haydn Józsefnek, a nagy zeneköltő halálának századik évfordulója alkalmából, 1909. évi május hó 30-án nagy hangversenyt rendez, melyen kizárólag a nagy mester művei fognak előadni.

(*) Strauss Oszkár új operettje. A bécsi Carl-Theaterben közelebb Strauss Oszkár „Didi” című új operettje kerül bemutatásra. Az újdonság szövegét Leon Viktor írta.

(*) Amerika irodalma. Gróf Vay Péter apostoli protonotarius „Amerika irodalma” czímen, szerdán, 1908. évi december 9-én délután öt órakor a Magyar Nemzeti Múzeum dísztermében előadást tart.

(*) Az Erzsébetvárosi Kaszinó művészeti díja. Az Erzsébetvárosi Kaszinó felbuzdulva a Lipótvárosi Kaszinó nemes példáján, szintén díjat tűzött ki a Képzőművészeti Társulat nemzetközi tárlatán résztvevő művészek közül azoknak a számára, akik csendéletet festenek. A pályabíróság dr. Kohner Adolf elnöklelte alatt ma tartotta meg ülését és az 500 koronás pályadíjat egyhangulag Pentelei Molnár János festőművésznek ítélte oda 6. katalogus-szám alatt kiállított „Csendélet” című olajfestményeért.

(*) Hugó Károly emlékezete. Hugó Károly születésének századik évfordulója alkalmából e hó 28-án a Nemzeti Színház a nagy író emlékére díszelőadást rendez, mely alkalommal Hugó Károlynak „Báró és bankár” című műve fog előadásra kerülni.

(*) Igazgatóválság a párisi operában. A „Journal” szerint a nagy operában kirótt igazgatóválsággal kapcsolatban a kormány azt a tervet vetette fel, hogy az operát magánvállalkozássá alakítsa át, miáltal az állami költségvetés évenként 300.000 frank könnyítést érne el.

(*) A Bécsi Konzertverein december 11-én és 12-én tartandó két hangversenye iránt élénk érdeklődés mutatkozik. Ez a derék művészcsoport Löwe Ferdinánd, a szenális karmester, vezetésével már a múlt évben megnyerte legelőkelőbb zenei köreink kegyét s talán még sohasem volt tanúja a Vigadó nagyterme őszintébb lelkesedésnek, mint akkor, mikor Löwe mint dirigens a műsor egyik számától a másikig folyton fokozódó diadalra vezette művészcsoportját. Ennek a zenekarnak a művészete az egyes zenészek virtuoz kiképzésében, a zenei fegyelmességben és a dirigensnek mindent körül ölelő magasröptű interpretálás-tudásában rejlik. Ilyen körülmények között előre is meg vagyunk arról győződve, hogy ennek a zenekarnak mostani vendégszereplése szokatlan zenei élvezeteket fog nyújtani. A „Harmonia” zeneműkereskedés, mely a művészeket nagy áldozatok árán hozza ide, egyuttal hazafias cselekedetet is művel, hiszen a zenekarban jórészt magyarok működnek, azonfelül pedig magyar zeneszerzők

műveit is előadják a vendégművészek s ez az előítéletlen felülhelyezkedő eljárás maga jellemzi Loewe karnagy ideális gondolkozását.

Nyílt-tér

rovatban közzétételért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KALLAY ZOLTÁN

jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3. sz.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára. Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel!

FŐVÁROS.

(Válság a kerületközi bizottságban. A főváros kerületközi harminczkettes bizottsága, amelyben a hatodik kerület kivételével az összes fővárosi kerületek képviselve vannak, válságos helyzetbe jutott. A törvényhatósági bizottság szerdán tartandó rendes közgyűlésén töltik be a közigazgatási bizottságban kilépés folytán megüresedő öt és az igazoló választmány ujjaalakítása folyamán megüresedő nyolcz tagsági helyet. A kerületközi bizottság ezekre a tagsági helyekre való jelölése czéljából ma délután Márkus József főrendiházi tag elnöklésével ülést tartott, amelyen a kerületek a Terézváros kivételével teljes számban voltak képviselve. Elsőnek dr. Glücksthal Soma szólalt fel és hivatkozással arra, hogy a bizottsági tagságok választása nem lehet kerületi érdek, azt indítványozta, hogy a jelöléseknél ne a kerületi repartíció, hanem az érdekem és a kerületek nagysága legyen irányadó. Olyan férfiakat, mint Morzsányi Károly és Sándor Pál, akik a legnagyobb odadással és buzgalommal teljesítették eddig tisztüket a közigazgatási bizottságban, nem lehet elejteni. Különbben is az V., VI., VII. és VIII. kerület közigazgatásilag a legnagyobb testületek és bizottsági tagjainak száma is nagyobb, mint a többi kerületeké, ezért természetesen, hogy ezek a kerületek a bizottságban erősebben legyenek képviselve. Dr. Preyer Hugó a status quo ante fentartását kívánja olyképen, hogy a kerület arányosan legyen képviselve a bizottságokban. Hasonló értelemben szólalt fel Plathy György dr., aki szerint a status quo ante megfelel a czélszerűségnek a közigazgatás szempontjából. Erre hosszabb vita fejlődött, amelyben a bizottság majdnem minden tagja résztvett. Végül az elnök szavazásra bocsátotta a kérdést. Dr. Glücksthal indítványa mellett szavazott az V., VII. és VIII. kerület, ellene az I., II., III., IV. és IX—X. kerületek. Az értekezlet határozatot nem hozott és eredménytelenül oszlott fel. A szerdai közgyűlésen tehát két-féle listával fognak szavazni és valószínű, hogy a mai értekezleten kisebbségben maradt kerületek, miután azok a közgyűlésen többségben vannak, behozzák jelöltjeiket. A közigazgatási bizottság tagjai dr. Kozma Jenő, Jelinek Henrik, dr. Vázsónyi Vilmos, Popper Mór, Horváth A. János, Benedek János, Sándor Pál, dr. Rózsavölgyi Manó, Morzsányi Károly és dr. Kiss József. Ezek közül most a következők mandátuma jár le: Benedek János, Sándor Pál, dr. Rózsavölgyi Manó, dr. Morzsányi Károly és dr. Kiss József. Az igazoló választmány tagjai, akik most újból választás alá kerülnek, ezek: dr. Heinrich Kálmán, Schubert Sándor, Hüttl Tivadar, dr. Leitner Adolf, dr. Rigócz Kálmán, dr. Kovács Béla, Szabó János, Hüvös József és a választmánynak a főpolgármester által kinevezett elnöke: dr. Kunz Jenő.

Angol, francia és amerikai rendszerű
KÉSZPÉNZÉRT félárban:
ruhászkodhatik minden ember finoman és elegánsan
az ország-
ban legmért **Zélinger Samu** elsőrangú
uri-szabónál

A rendszerem abból áll, hogy angol és francia gyári
raktárakban vásárolt 8-6 méteres legújabb divatu
minta gypjuszövetekből mérték szerint készítik:
finom öltönyt — — — — — 21 frtért
nagyon finom prima öltönyt — — — — — 26

Raglán — — — — — 21—26 frt
Földítő vagy
Tollkabát
Budapest, IV., (Belváros)
Magyar-utca 3. sz. I. emelet
Kassuth Lejos-utca mellett

(A kézbesítés gyorsítása. Dr. Bárczy István polgármester elrendelte, hogy a hivatalok, intézetek és iskolák a kerületi előjárások és más hivatalok és intézetek részére szóló küldeményeiket a jövőben küldöncz vagy szolgáló útján közvetlenül kézbesítsék. Eddigél ugyanis az volt a gyakorlat, hogy az előjárásoknak szánt küldeményeket postára tették, ami az elintézését nagyban hátráltatta.

(Háztulajdonosok és a lakbérleti szabályzat. A Budapest Székesfővárosi Háztulajdonosok Testülete ma délelőtti terjedelmes felelőbeszést nyújtott be a fővárosi tanácsnál az új lakbérleti szabályrendelet ellen. A felelőbeszés kifejté, hogy a szabályrendelet nemcsak a főváros polgárainak érdekeit sérti, de egyáltalán törvénybe és az országos szokásjoggal megállapított magánjogba is ütközik és teljesen ellentétben áll a közérdekkel, mert veszélyezteti a főváros fejlődését. A testület arra kéri a belügyminisztert, hogy a sérelmes szabályrendelettel tagadja meg a helybenhagyását és utasítsa a főváros törvényhatóságát újabb szabályrendelet alkotására.

(Az új ipartörvénytervezet tárgyalása. A főváros tanácsa tudvalevőleg vegyesbizottságot küldött ki az új ipartörvénytervezet megvitatására. Ez a vegyesbizottság december 14-én, hétfőn délután öt óráig tartja első ülését a Központi Városháza tanácstermében. A tárgyalás alapjául az a nagyszabású munkát szolgál, amelyet a jog- és iparügyi osztály dolgozott ki az új ipartörvénytervezetről.

(A fertőtlenítő intézet kibővítése. Régi panasz már, hogy a központi fertőtlenítő intézet elégtelen a fokozott igényeknek ellátására, ami különösen most, a fertőző járványok idején, érzeteli kellemetlen hatását. Ezért a főváros elhatározta, hogy főként fertőtlenítő intézetet létesít. Erre annál nagyobb szükség van, mert a budai kerületekből a fertőzőtől holmit az egész városon keresztül kell hurcolni a központi intézetbe. A tanács a régi váci-uti zsidó temető felé jelölte ki a fertőtlenítő főintézet részére. Ettől azonban utóbb elállt, egyrészt azért, mert az exhumálások idejét kitöltötte, másrészt pedig azért, mert a szomszéd telektulajdonosok is felszólaltak a terv ellen. A tanács ennek helyére új teleket jelölt ki és pedig dr. Magyarovits Mladen tisztí főorvos javaslatára a Külső váci-uton, a Berettyó-utca és a Rákospatak által határolt városi területen. Ez a telek azonban igen mélyen fekszik és feltöltésre szorul. A mérnöki hivatal most számítja ki, hogy mennyibe kerülne a feltöltése. Ha nagyon sokba kerül, akkor inkább új teleket fog keresni a főváros.

EGYESÜLETEK.

(A Mérnök-Egylet új palotájának felavatása. A Magyar Mérnök- és Építészegylet választmánya elhatározta, hogy az egyesület díszes és nagy költségekkel felépített székházát a hó 15-én nagy ünnepség keretében fogja felavatni. Az ünnepélyes ülésre meghívja a m. kir. kormány tagjait, a műszaki tudományokat elméletben és gyakorlatban művelő testületeket és intézeteket. Az egyesület kéri tagjait, hogy a kartársi összetartás e szép ünnepére minél nagyobb számban jelenjenek meg.

(A Lipótvárosi Jótékony Egyesület közgyűlése. Kedden délelőtti tartotta az V. ker. jótékony egyesület huszonhatodik közgyűlését a Szent István-terti iskolában, melyen nagyszámban és válogatott közönség vett részt. Az ülést dr. Mezei Mór elnök nyitotta meg hosszabb beszéddel. A választásokat megejtve, az a következő eredménnyel végződött: tiszteletbeli elnök: Lovag Falk Zsigmond, elnök: dr. Mezei Mór, alelnökök: Hüttl Tivadar, Vuk Gyula, titkár: dr. Meller Mór, jegyző: Kemény János, pénztárnok: Beck Dénes, ellenőr: Maróti Fürst Bertalan, számvizsgálók: Beer Arthur, Beimel Sándor, Fröhlich Berthold.

(Műszaki ismeretterjesztő előadások. A Magyar Mérnök- és Építészegylet (IV., Reáltanoda-utca 13-15. sz.) helyiségeiben szerdán, december hó 9-én este 6 órakor Nagy Virgil műegyetemi tanár „Építőművészeti alkotások szépségének megértéséről” vetített képekkel éleltetett előadást tart, melyen az egyet érdeklődőket szívesen lát.

(Czímvaltozás. Az Építési és Műszaki Rajzoló Országos Egyesülete a belügyminiszter rendeletével engedélyezett új alapszabályai szerint címét: „Magyar Építő- és Iparművészeti Rajzoló Országos Egyesületé”-re változtatta meg.

(A Tanítóképző-intézet Tanárok Országos Egyesületének választmánya dr. Baló József elnöklésével ülést tartott. Mészáros Jenő főtitkári jelentése után a választmány, bár meg van győződve, hogy a választási törvényjavaslat a tanítók hármasszavazati jogát biztosítja, elhatározta, hogy gróf Andrássy Gyula belügyminisztert felirathat kéri, hogy a tanítók hármasszavazati joga a megalkotandó törvényben világosan és határozottan fejeztessék ki. Ezután Mohar József az igazgatói értekezletről tartott előadást. A választmány kimondta, hogy az igazgatói és szaktanári értekezleteket az összes tanítóképzők egységes és harmonikus működésének szempontjából idővönök tartja. Az értekezletek mielőbbi megvalósítására a szükséges lépéseket megteszi.

(A Műegyetem Segítő-Egyesülete 1908-9. évi tisztikara a következőképp alakult meg: Elnök: Pivny Aladár, alelnök Pecz Gyula, főtitkár Rakovszky László, főjegyző Toldy József, titkár Jarmay Zoltán, 1-ső alpenztárnok ifj. Hugonnay Kálmán, 2-ik alpenztárnok Zielinszky Szilárd, 1-ső aljegyző Fabriczius Béla, 2-ik aljegyző Kolossváry Béla, ellenőr ifj. Agoraszó Miklós, háznagy Kristóffy Endre.

(A Magyar Országos Állatorvos Egyesület e hó 9-én, szerdán délután hat órakor a magy. kir. állatorvosi főiskola élettani tantermében tartja meg LIII. szakülését, amelyen Kiszely L. Miklós ritkább betegedési esetet mutat be, dr. Pósz Béla pedig előadást tart.

(A Magyar Földrajzi Társaság e hó 10-én, csütörtökön este hat órakor a kir. magyar tudományegyetem Földrajzi Intézetének nagytermében (VIII., Fhg. Sándor-utca 8. szám alatt, a régi képviselőház ülésteremben) dr. Radányi Antal r. tag „A görögényi havasok tetején” címmel (vetített képekkel) előadást tart.

(Az Országos Magyar Kuepp-Egyesület felhívást bocsátott ki Weixlgärtner Vincz tanár ünnepelésére. Weixlgärtner Vincz legelső harczosa volt Magyarországon a kizárólagos növényi táplálkozásnak és 50 év óta vegetáriánus és ugyanazóta ellenzi a szeszes italok élvezetét. Az egyesület, amelynek Weixlgärtner fennállása óta tagja, december 16-án, születése nyolcvanadik évfordulója alkalmából nagyobb ünnepségen akarja részesíteni a magyarországi vegetáriánusok nesztorát, amelyre ez uton is meghívja az érdeklődőket.

Vérszegénység

ellensúlyozásul tessék SCOTT-féle Emulsiót használni, amely a vért gazdagítja és a test husát szilárdá és egészségessé teszi.

A Scott-féle Emulsió

egyaránt hatásos fiatalnak és öregnek. A gyors javulás meglep és kellemes.

AS Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kerjük ügyfelembre venni.

Próbálják meg

és meg fognak arról győződni, mint ahogy ezren és ezren győződtek meg róla az utolsó 32 év lefolyása alatt.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógyszerárban.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A pancsovai orvos bűnügye. A hűtlenségre való felhívás büntette miatt letartóztatott Alexics Vladimir pancsovai orvos bűnügyében a temesvári törvényszék vádpanácsa az összes felfolyamodásokat elutasította és a vizsgálóbíró minősítéséhez és a vizsgálati fogság fenntartásához hozzájárult. A vádpanács a felajánlott 20.000 korona biztosítékot nem fogadta el.

SPORT.

(A Magyar Athletikai Club évkönyve. Vaskos, az Esterházy-griffel díszített könyv, a Magyar Athletikai Club évkönyve fekszik előttünk. A MAC. által legutoljára kiadott évkönyv 1901-ben jelent meg s így ez a most megjelent hatalmas méretű munka felőleli mindazt, ami a klub történetében 1902-től 1908. január 1-ig előfordult. Felőleli s részletesen beszámol mindazon eseményekről, amelyek a klubbal összefüggésben voltak, a lehető legrészletesebb és legpontosabban adja vissza mindazon eredményeket, amelyeket a klub tagjai a MAC. által kultivált sportágak bármelyikében elértek. A könyv által felőlelt anyag beosztása is oly alapon és rendszer szerint történt, hogy azokból nemcsak a kronologikus sorrendben lefolyt események adnak vissza, hanem az egyes sportágakat tárgyaló fejezetek végén, öt évre visszamenő összehasonlító táblázatok mutatják a MAC.-nak valamely sportágban produkált fokozatos fejlődését. Az évkönyv elején az egyes évek eseményeit s azoknak a klubra való hatását külön összefoglalásban tárgyalja s maga a bevezető cikk, mely az atletika feltartóztatlan térhódítását és fejlődését mutatja ki, egyetemes értékű.

Az egyes táblázatok híven adják vissza a MAC.-nak az utolsó öt évben kifejtett működésének eredményét és fejlődésének fokozatait. Így atletikában a fejlődés szembeszökő. 1902-ben a MAC. 15 atlétája 28 első, 28 második, 18 harmadik, köztük 5 bajnokság: 1903-ban 17 atléta 41 első, 36 második és 20 harmadik, ebből 8 bajnokság; 1904-ben 28 atléta 35 első, 37 második és 29 harmadik, köztük 5 bajnokság; 1905-ben 25 atléta 71 első, 61 második, 39 harmadik; 1906-ban 36 atléta 83 első, 60 második, 48 harmadik és végül 1907-ben a klub 30 atlétája 87 első, 48 második és 29 harmadik díjat nyert. A birkózásban a klub csak 1907-ben kezdett intenzívebb működést kifejezni, melynek eredménye 1 első, 4 második hely.

Az évkönyv egyik legérdekesebb része kétszékű az, amelyik a MAC. football-sportjának 1902-től kiinduló történetét adja vissza. Ezen érdekes táblázat szerint a MAC. összes csapatai 5 év alatt 37 mérkőzést játszottak, melyekből 167-et megnyertek, 30 eldöntetlen volt és 139-et elveszítettek. Adtak 996 goalt és kaptak 738-at. A vívást tárgyaló tejezet jóformán csak a klub vívóinak állandó diadalait hirdeti. Ebben a sportágban a MAC. mindig jóformán hors concours állott s így nem esoda, ha az elmúlt 5 esztendőnek majdnem minden fontosabb versenyét a MAC. tagjai nyerték meg. A táblázatok szerint a legeredményesebb az 1907. év volt, mikor is a MAC. 11 vívója 12 első, 11 második és 9 harmadik díjat nyert, köztük 2 országos és Mészáros révén Ausztria kardbajnokságát. 1902-től kezdődik a lawn-tennis sportterület művelése a MAC.-ban, mely e sportágban jelenleg a második helyen áll. Két szerény lapon van feltüntetve a MAC. az uszósportban. E sportágban fokozatos hanyatlás mutatkozott s a szervező erő hiánya e sport végleges elejtését eredményezte. Nagy tevékenységet fejtene ki utóbban a MAC. tagjai a jég-hockey terén, a BKE. kebelében önálló csapatot állítván ki, melynek tagjai közül kettő: Lauber Dezső és Ságody Ervin a BKE. reprezentatív csapatában is helyet találtak. Az évkönyv befejező részében vannak felsorolva a fotográfiával illusztrálva a MAC. eddig kiírt összes vándordíjai. Klubtörténeti szempontból fontos még az a pontos kimutatás, amely a MAC. elnökségének tagjait sorolja fel 1875-től, az alapítási évtől, 1908-ig, melyet a klub bajnokainak a története egészíti ki. A munkát a klub kormányzata és tagjainak teljes névsora fejezi be. Az értékes évkönyv Lauber Dezső építésznek, a MAC. agilis titkárának szerkesztésében jelent meg, ki ezzel az egész magyar sportéletet is érdeklő nagy munkát végzett, melyet könnyed stílusú a sport iránt érdeklődő nagyközönség részére is élvezet nyújtó olvasmányává teszi. A hat évről összegyűjtött rengeteg adathalmaz összegyűjtésében Csurgay István és Friedrich Nándor is tevékeny részt vettek.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos:

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gyomorhajsok-
nak és székzsorulásban szenvedőknek

Igmándi

keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatti tel.
jesen rendbe hozza
Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér

KÖZGAZDASÁG.

Mire jó a palaczkartel? Részletesen megemlékeztünk annak idején arról a működéséről, amelyet a Prágából dirigált palaczkartel kifejt. Ez a kartel nemcsak az árakat emelte föl óriási mértékben, hanem rayonirozta az egész országot fogyasztási területekre s a palaczkvevésre nézve egyszerűen előírta a beszerzési forrást, úgy, hogy a másol palaczkot venni akaró nem kapott árut, csak ott, ahová őt a palaczkartel beosztotta. Ilyen körülmények között aztán — természetesen méregdrágán silány árut kapott a fogyasztó. Meg is látszik a kartel hatása a gyárak mérlegén. A Salgótarjáni Palaczkgyár R.-T. december 16-án tartja ugyanis az évi közgyűlést. Között mértéke gyártási és eladási nyershaszon címén 1,232.154 korona 83 fillért mutat ki. Hogy ebből aztán a mérleg végén csak 96.031 korona 32 fillér tiszta haszon kerekedik ki, az már a mérlegkészítés művészetének rovására irandó. Ebből a nyereségből még így is 6%-os osztalék jut a részvényeseknek. Ugyancsak december 16-án gyűlésezik az Egyesült Magyarhoni Üveggyárak R.-T. Ez a gyár a múlt évben 148.623 korona 41 fillér veszteséget mutatott ki, azonban a kartel védőszármányai alatt az idén már 35.336 korona 61 fillér volt a tiszta nyeresége. Osztalékot ez a gyár nem fizet ugyan, de azért, ha a kartel hosszú életű lesz, csakhamar rákerül erre is a sor.

A közlekedés beszűkítése a Balatonon. A Balantoni Gőzhajózási Részvénytársaság a beállott fagy következtében úgy a személy-, mint az áruszállítást az összes állomások között a hó 6-ától kezdve ismét végleg beszűkítette.

A beruházás költsön előkészülete. A költségvetés letárgyalása után újból előtérbe nyomultak a nagy beruházási költsön ügyei. Maga Wekerle pénzügyminiszter indította meg az előmunkálatokat. A tegnapi ülésen benyújtott appropriációs törvényjavaslatból ugyanis kitészik az, hogy a pénzügyminiszter felhatalmazást kér olyan ideiglenes pénzügyi műveletek végrehajtására, amelyek eredményéből a beruházások költségeit kívánja fedezni. A pénzügyi műveletek végrehajtásának módozatait a pénzügyi helyzetéhez kell szabni. A pénzügyi kormány tudja azt, hogy ez idő szerint bajos lenne koronajáradékot elfogadható árfolyam mellett s olyan mennyiségben elhelyezni, amennyire az állam jelenlegi szükségletének kielégítésére kell. Ezért kéri a törvényhozástól, hogy az 1892. évi XXI. t.-cz.-ben nyújtott felhatalmazással élhessen s az idézett törvényekben meghatározott s a valutarendezés céljaira rendelt 48 millió forint aranyjáradékot esetleg eladhassa. Ez a 48 millió forint aranyjáradék 16 esztendő óta hever és ezt az értéket kívánja Wekerle felhasználni azoknak a költségeknek fedezésére, amelyek a beruházási törvény rendelkezéseinek végrehajtása céljából szükségesek. Szó van arról is, hogy a pénzügyminiszter rövid lejáratú kincstári utalványokat bocsát ki. Ez is egyik formája a kormány által tervezett pénzügyi műveleteknek, amelyekkel más államokban már régóta operálnak.

Mintaböröndök kedvezményes szállítása. A kereskedelmi utazók mintaböröndjeinek kedvezményes szállításra jogosító igazolványoknak a kiállítását a hó 10-én kezdi meg a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara. Ezen igazolványokért az eddigi gyakorlatnak megfelelően egy koronás bélyeggel ellátott kérvényben kell folyamodni, amelyhez az utazók látogatójegy alakú fényképei és annyszor kétkoronás okmánybélyeg melléklendő, ahány utazó részére igazolvány kérelmeztek. Azonkívül pedig minden egyes igazolványért 30 fillér díj rovandó le. A már igazolójegyvel ellátott s máskülönben még jó állapotban lévő fényképek nem cserélhetnek ki ugyan, de azért a kérvényhez melléklendő.

A borértékesítés új módja. Ismételt megemlékeztünk már arról az üzérkedésről, amelylyel a tónk szélére juttatta a borkereskedők és borügynökök kartelle a szőlőtermeléssel foglalkozó kisgazdákat azáltal, hogy a bor árát hihetetlenül lenyomták. Fölvetettük annak idején azt az eszmét, hogy a borkartel ellen a termelők csak úgy védekezhetnek sikerrel, hogyha egyesületi alapon szövetkeznek s borértékesítő szövetkezeteket alakítanak. Örömmel látjuk, hogy a kormány is helyesli ezt az eszmét s most Vácot azt meg is valósították. A váci szőlőtulajdonosok ugyanis dr. Forgó Kálmán elnöklésével a napokban egyesületet alakítottak. Minden hold szőlő után két korona tagsági díjat fizetnek, ezért a díjért gondoskodik az egyesület szüret idején hordókról, pinczéről, előleget ad a megszorult gazdának s a borok értékesítését is vállalja. Az egyesület azt is kivívta, hogy ezentúl a kisgazdáknak nem kell olcsón elvesztegetniük a termésüket. A pénzügyminiszter ugyanis a váci szőlősgazdák egyesületének két korcsma-engedélyt adott. Kétségtelen, hogy a korcsmárosokra káros ez az engedély, de a fogyasztó közönségre és a termelőkre nézve antul inkább hasznos.

Új vasut. Az első délnyugati helyiérdekű vasút részvénytársaság caprag—károlyvárosi vonala Kraljevacni állomásának közeléből kiindulólóg Bacuga, Prujavor, Dragotinci, Kraljevacni, Susnjár és Kremusnjak községek határában szárnyvonalat tervez, melynek közigazgatási bejárása nemrégiben tartatott meg. A vonal a Petrinia patak völgyében halad; a belőle kiágazó vontató vágánnyal együtt 11.8 km. hosszú. Völgyvonal a h. é. vasutak szabványai szerint 12.5% legnagyobb emelkedéssel és 250 m. legkisebb ívsugárral. A vízfolyások átérésztésére összesen 69 kisebb átérésztő és egy 15 m. ny. Petrinia-patak hid szükséges. A tervezett állomások a következők: Cuntic forgalmi kitérő, Kraljevacni állomás, Dodosi állomás, Susnjár és Kremusnjak szénrakodó állomások. A vonal megépítése esetére a jelenlegi Kraljevacni állomás felhagyatnék. A vasutnak főcélja az, hogy a Susnjár és Kremusnjak községek határában föltalált gazdag barnaszénleletek kiaknáztassanak, illetőleg azok termékei elszállíttassanak. Ezért igen jelentős forgalomra van kilátás.

Az értéktözsde. Ünnepp miatt a tőzsde ma zárva volt, magánforgalom sem fejlődött ki. Mivel a bécsi tőzsde is zárva volt és így hiányzott az iránytű, amely után nálunk rendszeren igazodni szoktak, délelőtt össze sem jöttek a tőzsdelátogatók a magánforgalom színhelyén, vagyis az Upor-kávéházban, délben azonban, mivel a berlini tőzsdereket várták, csekély számban mégis gyülekeztek, de csak néhány értékpapírban jött létre üzletkötés. — Köttetett Osztr. hitelrészvény 618.50—617.—, Osztr. magyar államvasut 667, Városi villamos vasut 258, Magyar hitelrészvény 718.50 K.

Előadás a lakásberendezésről. A Budapesti Szobafestők és Mázolók Szövetsége a hónap 11-én, pénteken este hat órakor az ipartestület nagytermében (VII., Wesselényi-utca 37. szám) általános ülést tart, melynek tárgya „A lakás berendezése és művészeti díszítése közötti rokonság”. Előadó: Szécsen Ferencz, az Országos Magyar Iparművészeti Társulat titkára.

Az Országos Iparhitelszövetkezet felszámolása. Ismeretes, hogy Horn István, az Országos Iparhitelszövetkezet igazgatója öngyilkosságot követett el. Ez az eset teljesen megingatta a bizalmat a szövetkezet iránt Ezt belátta a szövetkezet igazgatósága is és a hó 23-ikára rendkívüli közgyűlést hívott egybe, amelyen ki fogják mondani a szövetkezet felszámolását.

Mérsékelt áru menettérti jegyek kiadása. A magyar királyi államvasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint 1909. évi január hó 1-től kezdődőleg a pozsony—komáromi egyesült helyiérdekű vasuton Tany—Nemesócsáról Ujkomáromba 1 korona menettáron egy napig érvényes III. oszt. menettérti jegyek fognak kiadni.

Eddig rendben van a Máv. hirdetemnye. Itt következik azonban a szokásos záradék: Utánnyomás nem díjaztatik. Csakhogy ez a díjaztatik most véletlenül — „dijasztatik”. Hát ez nincs rendben. A Máv.-nak annyi fogalmazója van, hogy lehetetlennek tartjuk, hogy azok között ne legyen egy se, aki ne tudná, hogy díjaztatik nem — „dijasztatik”. El-

vége az a vasut, amely nevében büszkén hordja a magyar jelzöt, megtanulhatja a magyar — helyesírást is.

Munkásbiztosítás. E címmel egy, a munkásvédelem és munkásbiztosítás kérdésével foglalkozó szaklapnak első száma jelent meg a napokban, melynek célja lesz a munkásbiztosítás terén felhangzó panaszok okait vizsgálva, megállapítani a bajokat és keresni az orvoslás módjait.

Gazdasági előadások a Köztelken. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által rendezett gazdasági előadások sorozata ma folytatódott és be is fejeződött a Köztelken. A három napra terjedő ciklus minden előadóját nagy érdeklődéssel hallgatta a mindenkor nagyszámban jelen volt közönség, mely a mai napon gróf Teleki Arvéd az Amerikában használt azon szilókról tartott rajzokkal illusztrált előadást, melyeket az amerikai gazdák közvetlen az istállók mellett úgy helyeznek el, hogy a takarmány, illetőleg a tépelt tengeriszár 10 m. magasságra szilókba csövön felülvatlik, ott raktározatják, száraz állapotban — megnedvesítették s ezen anyag ott megülepedve, erjedésbe jut. — Kerpely Kálmán ugyan csak a ma délelőtt folyamán megtartott előadásában azon kérdéssel foglalkozott, hogy a talaj mélyítő művelésnél helyesebb-e azt a mélyítő szántással, vagy pedig a rendes mélységű szántással kapcsolatos altalaj porhanyítással megadni. Utóbbi eljárásnak különösen Németországban mindig több és több híve akad, mert a mélyítő szántással szemben bizonyos előnyei vannak. Ezen két művelési módnak előnyeit és hátrányait szembeállítja egymással és oda konkludál, hogy a magyar gazdának is érdekében áll a talajmélyítő művelésnek ezen kétféle módját összehasonlító kísérletekkel kipróbálni annál is inkább, mert az altalaj-porhanyodás eszközei ma már sokkal tökéletesebbek, mint régebben. Áttér azután annak fejtegetésére, hogy az istállótrágya sekélyen, vagy mélyebben szántassék-e alá és azt a tanácsot adja, hogy szárazabb klímákra való tekintettel az istállótrágya feltétlenül mélyebben szántassék be, mint például Németországban. Ezen állítását különböző érvek részletes fejtegetésével indokolta. Előadásának utolsó részében ismerteti Campbell amerikai talajművelési rendszerét. Azon nézetének adván kifejezést, hogy Campbell talajművelési rendszere, ha nem is a maga egészében, de lényegében nálunk is nagy jövővel bírhat.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1908. december 8-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban a száraz, tulnyomóan derült és hideg idő tegnap is tartott. Ma reggelre borúsra változott az idő és északnyugat felől hőemelkedés állott be. A hőmérséklet maximuma Czirkveniczán 8 C°, minimuma Botfalun —24 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Nyugat felől további hőemelkedés és elvéltve leginkább északon, meg nyugaton csapadék várható.

Állomás	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és erője	Felhőzet	Hőmér. (oklet)		
					max.	min.	
A.-Szalóna	77.5	20.6	NE	3	4	13	23
Ungvár	73.0	9.4	SE	1	ny	7	10
Kőszeg	71.8	9.8	N	1	2	6	14
Losonc	72.2	6.5	S	1	4	2	13
Ogyalla	71.4	3.6	S	1	4	6	5
Budapest	73.3	5.0	SE	1	4	1	6
Herény	73.8	6.1	S	1	4	1	8
Köszeghely	70.8	6.4	SE	1	3	1	8
Pécs	73.2	7.4	S	1	4	1	8
Zágráb	72.6	8.4	W	1	1	0	9
Püme	70.7	1.3	N	1	1	7	2
Szeged	73.3	8.6	SW	1	4	4	19
Temesvár	74.0	8.8	S	1	1	2	9
Nagyvárad	72.7	4.6	SW	1	4	3	9
Kolozsvár	76.0	14.6	S	1	4	9	14
Nagyvárad	70.5	10.3	SE	1	4	12	20
Szatmár	—	8.4	S	2	4	3	15
Egér	—	8.0	NW	2	4	3	11
Arvavárnya	—	5.2	NW	1	4	4	—
Selmeczbánya	—	8.2	S	1	4	5	11
Komárom	—	—	—	—	—	—	—
Magyar-Ovár	—	3.8	S	1	4	ny	1
Sopron	—	4.2	N	2	4	—	1
Bazók	—	8.4	—	—	—	—	7
Cirkvenica	—	3.4	—	—	—	—	8
Dobrocson	—	7.8	—	—	—	—	5
Kecskemét	—	—	—	—	—	—	4
Óroszló	—	7.5	SE	2	—	—	4
Árad	—	7.0	SE	4	2	—	2
Zombolya	—	9.7	SE	2	2	—	3
Versecz	—	8.4	SSE	1	0	—	1
Orsova	—	10.0	SW	1	1	—	2

SZÉN, koks, briket, antracit összes gazdasági ipari és házi célokra
Telefon: Detail 26-27. 75-26, Engros 164.

Radnay Károly
BUDAPEST, Váci-körut 78. szám.
Sürgönyosim: ANTRACIT BUDAPEST

TŐZSDÉK.

Az ünnep miatt ma a tőzsdék zárva voltak.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, december 8. (Értéktőzsde.) A tőzsdei forgalom ma igen kedvezőtlen és nyomott hangulatban folyt le. A tegnapi new-yorki tőzsde gyenge zárata, a német vas- és szénpiacról szóló kedvezőtlen jelentések, valamint a keleti válság további fejlődését illetően fennálló bizonytalanság, nem engedték érvényesülni a barátságos hangulatot. A birodalmi kancellár tegnapi beszéde nem tudta az uralkodó aggodalmat eloszlatni. Az árfolyamok ennél fogva valamennyi piacon visszamentek, melyek azonban csupán egyes kohóértékeknek öltöttek nagyobb mértéket. Az üzlet azonban igen csekély volt. Osztrák értékek közül Déli vasut állítólag fedezésekre némileg emelkedett. Szilárdságával tünt ki a 3%-os birodalmi kölcsön, amely 0.10%-kal javult. A tőzsde engedő irányzatban zárult. A készpénzkiadás iparértékei túlnyomórészt alacsonyabban jegyeztek. Napipénz 2%, magánleszámitolási kamatláb 2 1/2%.

Záratok jegyeztetik: 4.2 százalékos papíráradék —, 4 százalékos osztrák aranyáradék 98.10, osztrák hitelrészvény 194.05, Déli vasut 19.30, orosz bankjegyek 214.60, 4 százalékos új orosz kölcsön —, Disconto Commandit 178.20, Dinamit-truszt —, Harpeni 1922.0, Unifikált török áradék 91.70, 4.2 százalékos ezüst-áradék 94.80, 4 százalékos magyar aranyáradék 92.20, Magyar koronáradék 91.60, Osztrák-magyar államvasut 143.50, Bécsi váltóár 85.30, Olasz áradék —, Alt. villamosági Edison 229.90, Gelsenkircheni 187.50, Laurakohó 193.—. Gyenge.

Frankfurt, (Zárlat.) december 8. 4.2 százalékos papíráradék —, 4 százalékos osztrák aranyáradék 97.90, 4 százalékos magyar aranyáradék 92.30, Osztrák hitelintézet részvény 194.70, Osztrák-magyar államvasut 143.70, Északnyugati vasut —, Busfiehadi vasut —, Londoni váltóár 204.54, Bécsi Bankverein 126.50, Villamos részvény 138.—, 3 százalékos magy. aranykölcsön 76.50, 4.2 százalékos ezüstáradék 98.20, Osztrák koronáradék —, Magyar koronáradék 91.97, Osztrák-magyar bank 124.60, Déli vasut részvény 19.50, Elbenvölgyi vasut —, Bécsi váltóár 852.83, Párisi

váltóár 81.50, Union bankrészvény —, Alpesi bányarészvény —, Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat.) december 8. 4.2 százalékos ezüstáradék 97.60, 1860. sorsjegy 153.50, Déli vasut 19.30, 4 százalékos aranyáradék 97.60, Osztrák hitelrészvény 194.50, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz áradék 103.60, 4 százalékos Magyar aranyáradék 92.20, Nyugodt.

London, december 8. Angol consol —.

Páris, decz. 8. (Zárlat.) 3 százalékos Francia áradék 97.—. Osztr. aranyáradék 97.25, Magyar aranyáradék 94.10. 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 494.—, 3 százalékos Olasz áradék 103.90, Déli vasut elsőbbségi kötv. 285.—, 5 százalékos marokkói áradék 521.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön —, 4 százalékos Kons. amort. román áradék 89.05, 4 százalékos Amort. román áradék 1905. —, 5 százalékos Orosz áradék 1906. 99.—, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 512.—, 4 száz. Szerb áradék 1907. —, 4 százalékos spanyol áradék 96.35, 4 százalékos unifikált török jár. 91.50, Török sorsjegy 171.75, Török dohányrészvény 373.—, Osztrák földhitelintézet 11.04, Osztr. Länderbank —, Magyar Jelzálogbank 436.—, Banque de Paris 1512, Banque Ottomane 701.—, Osztr. magyar államvasut 722, Déli vasut 111.—, Meridional vasut —, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 533.—, Rio Tinto 18.62, Sucrerie d'Égypte 35.—, Tula 269.—, Thomson Houston —, Urlikányi köszén 151, Chartered 21.25, De Beers 291.50, East Rand 106.50, Jagersfontein 75.50 Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 56.75, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.—, Váltó német piacokra (rövid) 122.62, Váltó Bécsre (rövid) 104.62, Váltó Belgiumra (rövid) 1/16, Olasz aranyváltó (rövid) 1/4, Váltó Svájcra (rövid) 1/8, Csek Londonra 251.15, Magánkamatláb 2 1/8, Tartott.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Deczember 8. —

Kinevezések. A kereskedelemügyi miniszter Zaymus Vincze kassa-oderbergi vasúti mérnököt vasúti és hajózási biztossá; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Ivansevics János varaszi segélydíjazás pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségű pénzügyi számtiszté az ogulini pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétséghez. Stojits Boldizsár pénzügyminisztériumi napidíjazást a vukovári pénzügyigazgatóság ideiglenes minőségű kataszteri irattartó kezelő irodatiszté, Darvas Lajos

végzett joghallgató, központi díj- és illetékkiszabási hivatali díjnokot pénzügyi fogalmazógyakornokká az aranyosmaróthi pénzügyigazgatóság ideiglenes minőségben; a budapesti itélőtábla elnöke dr. Soóky József budapesti lakos, ügyvédjelöltet a budapesti itélőtábla területére díjazs joggyakornokká, dr. Bartha György budapesti lakos, ügyvédjelöltet a budapesti itélőtábla területére díjazs joggyakornokká; a fehértemplomi törvényszék Miletics Zsiva fehértemplomi ügyvédjelöltet a fehértemplomi törvényszék mellé szerb tolmácsá; a kolozsvári pénzügyigazgatóság elnöke Zsidó Mihály zágoni lakost a kolozsvári fővámhivatalhoz díjtalan gyakornokjelölté nevezte ki.

Alapszabály-láttamozások. A belügyminiszter a „trencsényi iparos dalárda”, a „franciáldi iparos dalégyet”, a „budapesti grafikus művezetők egyesületének”, a „perkedői olvasókör” és a „párkányi önkéntes tűzoltó-egylet” alapszabályait láttamozta.

Pályázatok. A temesvári posta- és távirdaigazgatóságához a Kisszentmiklóson. Temes vármegyében betöltendő postamesteri állásra deczember 25-ig; a budapesti posta- és távirdaigazgatóságához a Dunapécson, Esztergom vármegyében betöltendő postamesteri állásra deczember 25-ig; a temesvári posta- és távirdaigazgatóságához a Kisfaludon. Temes vármegyében betöltendő postai ügynöki állásra deczember hó 25-ig; a temesvári posta- és távirdaigazgatóságához a Szécsányban. Temes vármegyében betöltendő postai ügynöki állásra deczember hó 25-ig; dr. Nehrebeczky György főispánhoz Pancsovára egy adóhivatali főnöki, egy föld- és házadó-nyilvántartói, két II. oszt. adóosztályi és két adóhivatali gyakornoki állásra deczember 23-ig; Závody Albin kuriai bíró törvényszéki elnökhöz a perlaki járásbírósnágnál megüresedett albirói állásra két hét alatt; Boronkay Ignác elnökhöz a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéknél betöltendő hivatali állásra január 17-ig; Konvovits György királyi ügyészhez a nagybecskereki kir. ügyészségnél betöltendő hivatali állásra négy hét alatt; a nyiregyházi pénzügyigazgatóságához a nyiregyházi adóhivatalnál betöltendő adóosztályi állásra két hét alatt; Geiger Dezső soproni törvényszéki elnökhöz a csepregi járásbírósnágnál betöltendő irnoki állásra deczember 13-tól január 9-ig nyújtandók be a teljesen felszerelt folyamodványok.

6 UJ SZÓ...

„ALTVATER“

GESSLER

BUDAPEST.

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS

A KITAGADOTT

— REGÉNY. —

Irta: RICHARD DALLAS.

15

A tanu láthatólag nagyon óvatosan nyilatkozott. A felügyelő előrehajolt, erősen a tanu szemébe nézett és minden szavát lassan hangsúlyozva, ezt kérdezte:

— Ki volt az az ember?

Éppen olyan lassan, meggondoltan felelt a tanu az általános csendben:

— Nem tudom!

Szinte a megkönnyebbülés sóhaja szakadt fel a hallgató közönség köréből, de Dalton folytatta a kérdezést:

— Hol és mikor találkozott vele?

— Azon az éjszakán a hatodik Avenue és huszonnegyedik utca sarkán levő kocsmában; ott itunk együtt egy pohárral.

— És honnan vette ezt a pénzt?

A tanu most hajlandó volt nyiltabban beszélni és azt felelte, hogy látszani akartak neki, de egyiküknek sem volt pénze. Erre azt mondta a társa, hogy azt hiszi, tud majd valahol pénzt szerezni, s eltávozott azzal az ígérettel, hogy nemsokára visszatér.

— Milyen időtájt történt ez? — szólta a felügyelő — félbeszakítva a tanut.

A tanu azt hiszi, hogy körülbelül egy óra volt éjjel után és azután így folytatta:

— Körülbelül egy félóraig maradt távol s mikor visszatért, ötven dollárja volt. Ezzel elmentünk Smithhez s ott elvesztettük a játékban.

— És mit tett maga azután?

— Nem volt több pénzünk. Tehát elmentünk. Odakünn elváltunk s azóta sem láttam.

— Tehát nem ismeri? — kérdezte a felügyelő.

— Ha meglátja, fel tudja ismerni?

— Nem tudom.

— Most menjen vissza a helyére, még szükség lesz rá.

A hang, melyen ezt mondta, fenyegető volt és a tanu zavart pillantással felelt rá. Ugyátszik hazudott, de nem azért, hogy a saját bőrét mentse.

Nagyon kíváncsi voltam már a következő tanura. Ugyátszik nem volt már nagy szükség reá, mert a rendőség, amint már látható lett, sarkában volt az igazi emberének.

Feltűnő hosszú szünet következett. Körülnéztem, mi lett Daltonnal, vagy mi az oka ennek. Rögtön észrevettem, hogy Dalton egy rendőrmesterral nagyon komoly beszédbe merült, alkalmasint az utóbbi valami fontos jelenteni valót mondott, mert nagyon figyelmesen hallgatta. Azután valami parancsot adott, a rendőr pedig gyorsan eltávozott. Folytatták a tárgyalást és egy újabb tanut hallgattak ki.

Az amerikai nemzeti bank pénztárosa volt. Ennek kihallgatása csak néhány percet vett igénybe.

Elmondotta, hogy Withe halála előtt való nap ötszáz dollárt fizetett ki csupa új ötven dolláros bankjegyekben, amelyeket a bank előzőleg a becső-hivataltól kapott. Mikor előmutatták neki a Van Bulttól kapott és a játékából származó bankjegyet, felismerte őket, ellenben kijelentette, hogy nem tudja biztosan, vajon ezeket fizette-e ki Van Bult urnak, mert ugyanaznap még egy néhány csomag új bankjegyet fizetett el különböző tételekben. Ez a kijelentés azonban teljesen felesleges volt, mert mindenki meggyőződött róla, hogy a játékbarlangból való bankjegy azokhoz tartozik, amelyeket Van Bult ott hagyott Withe asztalán.

Most még csak azt kellett felderíteni, hogy az az ember, aki eljátszotta, miképpen jutott ennek birtokába. Vajon ennek a magyarázata fel fogja-e deríteni az ügyet? Ez volt az egyedüli fontos pont.

Mire a pénztáros befejezte a vallomását, késő délután lett. Odakünn egészen besötétedett, a teremben felgyújtották a légszeszt, de a tömeg nem távozott, sőt még újabb kíváncsiak tolakodtak be. Olyan élénk volt az érdeklődés, hogy a coroner és az esküdtek nem is gondoltak szünetre.

Mozdulatlanul ültek helyeiken és feszült figyelemmel hallgatták az egyes tanuk vallomását. Mindenki érezte, hogy a vizsgálat közeledik befejezéséhez.

A bizonyító anyag meggyőző volt és semmi hézag sem volt benne; minden körülmény arra mutatott, hogy a tettes egyetlen egy ember lehetett. De ki volt ez?

A rendőrségnek tudnia kellett; nem bizonyíthat ebben tudatlannak, mikor az egész büntényt ilyen jó eredménnyel derítette ki ez ideig. Ezt a gondolatot ott olvastam az arcokon és azon a várakozásteljes tartáson, amelyet az összes jelen voltak mutattak és éreztem azt is, hogy várakozásukban nem fognak csalódní.

A rendőség fényesen oldotta meg feladatát és a felügyelőnek előterjesztett vizsgálati eredmények önmagukat dicsérték.

A terem végében, közel az ajtóhoz a hallgatóság között kis nyugtalanság támadt; egyesek előretolakodtak, hogy jobban láthassanak. Azután várakozásteljes csend közepette újból az éjszakai rendőrt hallgatták ki.

— Rendőr, — szólította meg Dalton a feszesen álló embert, — azt mondta az imént, hogy képes lesz azt az embert felismerni, akit akkor éjjel látott. Nézzen körül, látja őt?

A hivatalnok lassan körüljártatta a szemét az esküdteken, tanukon és hallgatóságon, akik a terem háttérében összehúzóva álltak. Azután előre hajolt és egy embert vett erősen szemügyre, aki körül a tömeg idegenkedve hátrált, hogy szinte egyedül állott és felkiáltott:

— Ez az az ember!

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK

Szerdán 1908 december 9-én

Nemzeti Színház

Ahol unatkoznak. Vigjáték 3 felvonásban. Raville hercegnő Rákosi Horvát Nádai Róger Gyenes Szacsavay Poulpiér Gyenes Szacsavay Panormok Gál Váradi A. saint Reault Gál Váradi A. Suzanne Helvey L. Déran grófné Helvey L. Ariegonne Szacsavay

Kezdeté fél 8 óraker

Magyar Színház

A hugonották. Nagy opera 4 felvonásban. Szörögöt írta Scriba, fordította Nadasdy Lajos. Falcs Margit Sebek Valentine Vasquezó Urbain apród Payer Lunardi Marcel Erdős saint Bris gróf Váradi De Nevers gróf Dainoki Maurovert Mihály Tuvannes Pichler Thoro Hegedüs

Kezdeté 7 óraker

Királyszínház

Mary Ann. Operette 3 felvonásban. Irta H. J. Sándor, zenéjét szerelte Kacsóh Pongrácz. Lancelot Király Páter, barátja Palásthy Mary Ann Petrás Mr. Leadbetter Marosi A. Kitti Lóránt L. Lady Stowben Orley F. Alice Kosári E. Lord Leafles Kosári E. Parrot hadnagy Papir

Kezdeté fél 8 óraker

Aranyaszínház

Hogyan mulatunk Kezdeté fél 8 óraker

Várszínház

Zárva

Vígyszínház

Visszatérés Jeruzsálemből. Színmű 4 felvonásban. Irta Maurico Donnay, fordította Adorján A. Michel Goh André M. Hármat Henriette Judith Góhó Suzanne P. Gazi M. Haendelsohn Lázár Fonyvesi Emil Vendrei Dr. Lurdau Tihanyi Vovenberg Tany George Tapolczay

Kezdeté fél 8 óraker

Magyar Színház

A szerencse fia Komédia 4 felvonásban. Irta: Drégely Gábor. Eprekerti Reinor Vágó Reinornó Forrai R. Rmna, leányuk Mészáros G. Varga, szabó Kömendi Irén, leánya Páthori G. Szontagh Márton Garas Kormos Antal Csorlos Gálkúti, igazgató Réthoi Sáfes Adolf könyvek Dobi Rátkai Lili, leánya P. Makal Zarái Zinkó Dani Z. Mo'nár G. A. miniszter László Schos György Papp

Kezdeté fél 8 óraker

Apollo - Projektográf

TELEFON 68-39. Cowbojok és Indiánok harcza. Művészcsalád. — Erzbánya. — A házörző kutya. Rabszolganő. — III. Richard (nagy kiállításos szindarab). — Vándor komédiások. — Jól nevelt gyermekek. — Szarvasvadászat Gógán (saj. felv.). — Átváltozó művészet. — A paróka. — A telefon (dramai jelenet). Orosz késtánc. KEZDETE: 5 óraker, vasár- és ünnepnap 3 óraker.

ÉLETBEVÁGÓ

Ha órája pontosan jár!

Table with 2 columns: watch type and price. Includes items like 'Egyfedeltű oxidált lapos gavalér-óra' for 7.-, 'Egyfedeltű ezüst női óra' for 7.50, etc.

RITTER TESTVÉREK

órás-műhely Budapest, Marokkói-utca 4., Andrassy-uttal szemben. Telefon 19-11. Alapították 1839. Telefon 16-11. Vidéki megbízásokra különös gondot fordítunk. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

FOLIES CAPRICE

gazdak: LEITNER és KELETI Főrendező: 77 SANDOR Budapest, Révai-utca 18. sz. Az előadás kezdete fél 9 óraker 11.10 óraker: Ma Ujdonság! 'CORPUS DELICTI' Bohózat, írta: Arnold Lecoute. Fordította: Satyr. Rendező: Rott Sándor. Végül! 11 óraker. Végül! 'Schelden thut weh.' Bohózat, írta: ROSSÉ. Rendező: Rott Sándor. Továbbá: Lugosi Jenő, Bálint Béla és Pálfi Mariska ujonnan szerzőtett tagok és Türk Berta, Nana és Trebitsch Sándor felléptek. Nappali pénztár d. o. 9-1.ig és d. o. 3-6-ig. Az első emeleti Casino de Parisban elsőrangú táncatrakciók. — Kezdeté fél 12 óraker. —

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRUT 31. TELEFON 110-22 Minden este 8 óraker 'A primadona' 'Egy perc késés' kacaglató bohózatok. 10 elsőrangú COCO attrakciók. A félkerlen reggeli 5 óráig ROYAL CABARET. Jegyek elővétel díj nélkül a nappali pénztárban, Bárd és Molitor jegyirodáiban s kintinó dohánygyáruházaiban válthatók.

A PARADICSOM KABARET

OLLÓ-UT 46. szám. — Telefonszám: 115-34. Irigató Widtsch Rezső József, Karmester Nádor Mihály Revász Ilonka, Kondor Ernő, Bogrády Gigi, Csabai Eszti Eugeni Jóna, Ellen Milford, Nagy Tilla, Dainoky Imre Bálint Béla, Tarján Vilmos, Báttaszóhy Lajos konferenciós

RABLÓK A BANKBAN

Aktuális tréfa, előadja az egész személyzet. SZABADALMAKAT védjegyeket és mintatípusokat megsebez Szabadalmakat Értékesítő Vállalat PASZTOR (baj. cég.) BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 17. Felvilágosítás ajtalan. Telefon 24-29.

A legszebb karácsonyi ajándék

egy hangszert, melyet legjobban az legcsodabab csak a WAG-ER a 'Hangszerkirály' nál. Budapest, József-körut 15. szám a. vásárolhat. Oktató iskola minden hangszerehez mellékeve lesz. Ne küldjék pénzünket külföldre. — Kicserelés megengedve. Telefon 67-25. szám.

'Standard' amerikai husvágó és aprítógép. Háziaszonyoknak, vendéglősöknek, henteseknek, hus, zsir, főzelék, zöldség, gyümölcs, kenyér, stb. aprításra és kolbásztöltésre. Könnyű, tiszta, egyszerű kezelés. 5 10 12 22 33 szám Kolbásztöltő 7.- 10.- 12.- 20.- 30.80 fill. 1.-, 1.20, 1.40, 1.60 KERTÉSZ TÓDOR, Budapest, Kristófi-ér. — Czélszerű ajándékok. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Társasjáték gyűjtemény, sakka, dama, malom, paf, vár, dominó, halma, farkas-bárány, sala attackójátékokkal, 10 féle társasjáték és könyv csinos dobozban 8 for. Társas-, oktató és sportjátékok óriási választékban. — Kertész Tódor Kristófi-ér. Társasjáték könyv, legújabb II. kiadás 50 fillér.

Surányi szalonczukorkák legfinomabb minőségben 1 kg. 4 K., 2 kg. 7 K., 4 kg. 12 K., utánvétel mellett bérmentve. Finom friss teafőzvény is kapható. Surányi cukorkagyár Nagy-Surány Nyitra megye.

MARGIT GYÓGY FORRÁS 'Margittólep' Hozogonygyógygyomor, belek, húgyhólyag, különösen a légzőszervek hurutos bántalmánál igen jó hatású még akkor is, ha vérzések eseteforog fenn. Megrendelhető: Edecskúty L. néli Budapest és a forrás kezelőegységél Munkács.

A ház lerombolása miatt legjobb alkalomtól és olcsón bebetorozkodhatni, BUTOR Varga Mihály és Társai butoráruhaza (Alapították 1868.) 14 Koronaherczeg-ut. 2. Kigyó-lér sarok, erombolása miatt eladjuk bántalatos olcsó árban nagy választékú dus butor-raktárunkat, egy a legdivatosabb és legfinomabbtól a leggyorszerűbbig és pedig: háló-, ebédlő-, úri-szobák, szalonberendezések, mahagoni-, oseresnyze, palisander-, jávor-, tölgy- és diófából, valamint egyes darab butorok, ugymint: szekrények, ágyak, divánok, ottománok, íróasztalok, könyvszekrények, kihúzóasztalok, kredenczek, trümk-tükörrel, pohárszekrények. 5 darab amerikai léosztal, butorösvet-maradékok, gobelnek, függönyök, 100 drh egyes csejű szekrény, 60 drh egyes mosó 80 darab egyes ágy, 100 darab egyes fauteuil stb. stb.

FŐVÁROSI ORFEUM WALDMANN IURE Igazgató. VI., Nagymező-ut. 17. Nemzetközi Artista-szemle. különlegesség 18 különlegesség Az előadás kezdete 8 óraker. Jegyelővétel 10-1 és 6-6 óráig a nappali pénztárnál PÉNZTÁRI TELEFON: 93-36. A télikeriben reggeli 5 óráig VÖRÖS ELEK szingyszene-kara hangversenyez.

BUDAPESTI CABARET BONBONIERE VI., Teréz-körut 28. Telefon 52-38. Minden este 9 1/2 óraker a teljesen új műsor: BÖRZE ANKÉT. Kérdésügyi szalra. Az első há. (Színpadi tréfa.) Hans Strick és Míka Miekum (München, 'Lili Scharfentor') új műsorral, a teljes 12 tagú művész-személyzet, teljesen új számokkal. Jo. yek: 6, 6, 4, 8 korét minden jegyelarutó helyen. Bővebbet a plakátok.

STEINHARDT MULATÓ Telefon 54-23. Rákóczi-ut 63. Telefon 54-23. Ma és mindennap: Kezdeté 1/2 óraker. Ujdonság! Zsiga nem akar! Bohózat, írta: Glinger és Taussig. Fordította Steinhardt G. Ezt követi A nőtlen férj Bohózat, írta: Glinger és Taussig. Fordította: Széke. Steinhardt, Gyártás, Solti és Pápay teljesen új magánzámaikkal, valamint Vansoro's tornászok. Les Angelotti's turbillion táncosok és Boston and Philadelphiaentrükusok léptek. A remek telikertben zene és tánc reggeli, előrendű attrakciók, Boléptidij nincs. — Jegyek: 9-12-ig és 3-6-ig Rákóczi-ut 63. és Orv. Konit Józsefné dohánykútlenegességű Áruházban Andrassy-ut 20. — Vasárnap délután fél 4 óráig kezdettel mérsékelt helyű előadás. Színe kerdi: A Nőtlen Férj. Steinhardt fellépte magánzámaiban.

PARISI NAGY ÁRUHÁZ

Budapest, VII., Rákóczi-ut 38.
 Karácsonyfára való dísz
angyal-harang
 ára **1 korona.**

Minden karácsonyi este könnyen megérthető. Gyorsított, 8 rézharang, bronzszírt és angyallal és leosztott, mely a meggyújtott gyertyák által keletkező hőség folytán önmagától körben forog és közben skalában valósgos és angyali hangokat cseng. Teljes magassága 30 cm. Belső kördísz vidákos bérmentve 1 korona 50 fillér. Külső kördísz beküldése másként.

Karácsonyi képes nagy árjegyzék

Leosztott... Leosztott... Leosztott...
PAP PAP PAP

BICHNER JÁNOS
 Ágyonmű rész- és vasbútor-gyáros
 szőnyegek, függönyök, párták, berendezés, nagy választékban.
BUDAPEST, Erzsébet-körút 20.
 Fiókújszó: 1. sz. (Keresés) 1-41 24. sz.
 Gyár: Kertész-utca 7. és 9.
 Árjegyzéket házinkban ingyen és bérmentve küldök.
 Nagyon sokféle áru készítenek és a legújabbakat is.

A MAGYAR KÖNYVTÁR-ban legújabban megjelentek:

Ignotus
OLVASÁS KÖZBEN.
 Jegyzetek és megjegyzések.
 531-534. szám. *Ára 1 K 20 f.*

Höfding Harald
Darwin élete és tana.
 Fordította: Zoltán Vilmos.
 517. szám. *Ára 30 fillér.*

Kegel Miksa
Lassalle Ferdinánd élete.
 Fordította: Zoltán Vilmos.
 527-528. szám. *Ára 60 fillér.*

Kaphatók:
Lampel R. könyvkereskedése
 (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál
 Budapesten, VI., Andrassy-út 21. sz.
 és minden könyvkereskedésben.

Sérvben szenvedők !!

A KELETI-téle es. és kir. szabadalmazott pneumattikus gumipelot-**sérvkötők** fűvel ellátott a legnagyobb orvosi tekintélyek véleménye szerint a legjobbak a maguk nemében. Alkalmasságukról folyóan a legnagyobb és legrögőbb sérveket biztosan visszafertérik.
 Árak: anyóidala — 12 kor. kétoldala — 24 kor.

Lánykésérvkötők.
 Uj! Egytelmes haskötők.
 Könnyű és kellemes viselet. A hölgyeknek karcsu és kifogástalan alakot biztosít.
 Árak: 18, 20 és 24 korona.

Köldöksérvkötők.
 Uj! Egytelmes haskötők.
 Könnyű és kellemes viselet. A hölgyeknek karcsu és kifogástalan alakot biztosít.
 Árak: 18, 20 és 24 korona.

Havibaj-övek. Diana-kötő. Nékiülőshetetlen minden hölgynek. *Ára 11 korona*

Uj! Göröcsérharisnyák varrat nélkül! Uj!
 Valamint a betegápoláshoz és betegkényelemhez szükséges öszög készületek a legjobb kivitelben, eredeti gyári árak mellett szállít.
KELETI J. orvosebbségi műszer- és gyógyszerárusnál Budapest, IV., Koronaherozög-utca 17.
 Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

BUTOR OUS VÁLASZTÉKBAN JOGY KÉSZPÉNZELÉST, MINT RÉSZLETFIZETÉSRE RENDHIVÜLI OLCSSÁGON KAPHATÓ
EHRENTREU TESTVÉREK
 EÖTVÖS-UTCA 17. (Andrassy-út mellett)
 BUDAPEST, V. EÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-ÚT MELLETT)
 HÁZAI ÁRJEGYZÉK INGYEN. TELEFON 8227

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

v. es. és kir. emeodorus és kórházi főorvos.
 Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgycsőfolyást, hólyagbaj, sebeket, bajakört (syphilit), bőrbajokat, elgyengült férfiak, idősekbenkört is, úterfolyást és annak utóhajait, ideg- és hágerincbaj, valamint minden női bajokat.
 BEJEL: 8-4g és este 7-9g.
Budapest, VIII., József-körút 2.
 Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.
 Levél útján is biztos gyógyszer.

Benzin-, nyersolaj- és szivógáz-motorok

Motoros cséplőkészletek.
 A legjobb gépek. A legolcsóbb üzem. Kedvező fizetési feltételek.
 Többen árjegyzéket kérni, ingyen küldjük.
Dobry Ant. motor- és gépgyárainak magyarországi egyedárusítói:
Szabó Emil és Társa
 Budapesten, Ferencz József-tér 6. szám.
 (Gresham-palota.)

MOST JELENT MEG!

A Kisfaludy-Társaság megbízásából **VARGHA GYULA** szerkesztésében
 A Magyar Népköltési gyűjtemény legújabb, X. kötete:
A HÉTFALUSI CSÁNGÓ NÉPMESÉK

Gyűjtötte és jegyzetkkel kísérte: **HORGER ANTAL** ✱
 Ár **6 kor.**

Ez a kötet a hétfalusi csángók mesekészletének legértékesebbjeit tartalmazza. Mindenik mesében a meseszöveg, az új fordulatok, új színek, új vonások teszik becsessé az igen gazdag kötetet.
 Megjelent az Athenaeum irod. és nyomdai r.-t. könyvkiadóhivatalában (VII., Rákóczi-ut 54. sz.) és megrendelhető úgy ott, mint minden hazai könyvkereskedésben.

Teljes közlőműberendezések

valamint egyes alkatrészeik, Gyűrűskendűs valamint Soller-rendszerben.

IPAR- és MEZEI VASUTAK

m. p. sínek, kocsik, váltók, fordítók, hűtőszerszámok stb.

Motorok és lokomobilok

benzin, gáz- és gőzüzemre. Garancia mellett felszerelve.

Malmi és téglagyári cikkek

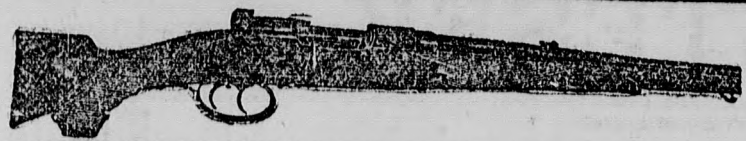
valamint szerszámok, szerszámgépek, vas- és gépszakmabeli cikkek használt és új állapotban kiválóan előnyösen beszerezhetők

Schlesinger Alajos-nál

Budapest, V., Váci - körút 30. szám.

HETI MŰSOR.

December		Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vígyszínház	Király Színház	Magyar Színház	Gránia	Várszínház
10	Csütörtök	Urhatnám polgár	A hegyek alján	Tanítónő	Mary Ann	A holnap	Hogyan mulatunk	A vasgyáros
11	Péntek	Nóra	Romeo és Julia	Visszatérés Jeruzsálemből	Mary Ann	A tulsó partról	Hogyan mulatunk	—
12	Szombat	Cyrano de Berger.	Téli rego	Virrasz szerelem	Mary Ann	A szerencse fia	Mozgatóképek-előadás	—
13	Vasárnap	d. u. este	Agglegények	Az ördög	A dollárkirálynő	A sashók	Vízszel-előadás	—
		Urhatnám polgár	A csavargó	Visszat. Jeruzs.	Mary Ann	A holnap	—	—

Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt és elismert egy és kétosövű vadászfegyvereket, flóberteket, karabélyokat, céllövő fegyvereket és revolvereket csekély havi

részletfizetésre

árfelemelés nélkül szállít

Aufrecht és Goldschmied
fegyverárúháza

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

MESÉS
AJÁNDÉKOT AD
A BAZÁR
A DIVATLAPOK KIRÁLYA
KERJEN EGY MŰTATVÁNYT
A KIADÓBÓL
BUDAPEST DOHÁNYU 16

Alapítást 1882-ben. **„ADRIA“** Alaptőke 10.000.000 K.

M. kir. Tengerhajózási Részvénytársaság.

Igazgatóság: Budapest, Szabadság-tér 16. Üzletvezető igazgatóság: Fiume, Adria-palota, Riva Szapary

Fiuméből, Menetrendszere új járatok: Lisszabon, Oporto, Bordeaux, Rouen, Havre, Glasgow, London, Leith, Liverpool, Newport, Newcastle, Grimsby, Antwerpen, Rotterdam, Amsterdam, Hamburgba. Menetrendszere heti járatok (személyszállításra is berendezve) minden hétfőn: Fiuméből az olasz kikötők irányába, vel Bercel nába és Valenciába (A-vonal) és minden szerdán Fiuméből az olasz kikötők és (Malt) érintéssel Marselléig (B-vonal). Rendszeres havi járatok az északafrikai kikötőkbe (személyszállításra). Évenként 9 járat Brazíliába. Köthetlentől rendszeres járatok Fiume és Nowyork közt a Cunard magyar-amerikai vonal gyorsszolgálatával. (Carpathia, Pannonia, Slavonia, Ultonia).

HAJÓRAJ: Adria, Andrásy, Arad, Árpád, Balaton, Báró Fejérvári, Baross, Báthory, Buda II., E. Kemény, Carola, Deák, Duna, Jókai, Kálmán király, Kassa, Kolozsvár, Lodoros Sándor, Matlokovits, Mátyás király, Nagy Lajos, Rákóczi, Stefánia, Szapary, Szeged, Szent István, Szent László, Széchenyi, Széll Kálmán, Tibor, Tisza, Zichy Zrínyi.

Most jelent meg! • • • Most jelent meg!

ALMANACH

XXII. évfolyam. 1909. Az 1909. évre.

Szerkeszti:
Mikszáth Kálmán

TARTALMA:

Előszó: Mikszáth Kálmántól	Pekár Gyula: A szerencsének összehalálása.
Szilágyi József: Jó Pista.	Rákosi Viktor: Réz Péter különös története.
Lovik Károly: La Cote.	Lőrinczy György: A veretből nász.
Huvos József: Grandultróg.	Herczeg Ferenc: Lozenko.
Ambrus Zoltán: Egy kis fényedés.	Bárony István: Mese a boszorkányról.
Farkas Pál: A nemzet mérnök.	Mikszáth Kálmán: Tövisszes időgátokban.
Szossza Dezso: A baronca.	Utószó: Bródy Sándortól.
Gárdonyi Géza: Egy ember.	
Krudy Gyula: Hanszty.	
Zöldi Márton: Az utszelt kereszt.	
Vörtegy Gyula: Upmann mellett.	

Ára diszkrétésben 2 korona.

Kapható minden könyvkereskedésben, valamint a kiadónál SINGER és WOLFFENBELL Budapesten, VI., Andrásy-ut 10

Most jelent meg az 1909-ik évre szóló

MAGYAR KÖZIGAZGATÁSI KALENDÁRIUM!

Hivatalok, intézetek, közigazgatási hatóságok és tisztviselők részére nélkülözhetetlen az

ATHENAEUM

MAGYAR KÖZIGAZGATÁSI KALENDÁRIUMA

az 1909-ik évre.

XVIII. ÉVFOLYAM. Közel 400 oldalon.

Ára tartós kötésben 2 kor.

Megrendelhető a kiadó ATHENAEUM R.-T. könyvkiadóhivatalában (Budapest, VII., Rákóczi-ut 54. sz.) és minden könyvkereskedésben.

GUMMI

és halkólyag 2, 3, 5, 6, 8 és 12 kor. tucatszámként.

Valódi NEVERBIP 6 korona. SUNLIGHT elefántcsontleher 8 korona. Valódi DIANA (védjeggyel) 8 kor. tucatszám. MESSINA PESSAR 4 korona. ATEAKOS POKREPUVO 10 korona. IRRIGATOR, HAVIKOTO

sérvkötők a legelőcsőbb órákon
WEINSTINGLER DIANA

Budapest, VII., Széchenyi-utca 11. szám. Árjegyzék ingyen. Képviselek keresztetnek.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerlelt gazda tapasztalatai alapján, melyeket a kórház húgyszervi és bajkóros osztályán való működése alatt számos évben át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos gyorsan és alaposan gyógyít bármely régi és makac **nemi betegséget** (hugycsőfolyást, ebeket, syphillist stb.)

Impotentiát (férfiui gyengeség megidősebbeknél is meglepő eredménnyel, a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül.

Biztos siker folytán a honorarium utólag is fizelhető. Levélre díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyászatok. **Rendelés: d. e. 9-3-ig és este 6-8-ig.** Budapesten, Rákóczi-ut 8/A. szám. (A Pannonia szállóval szemben.) **Atjéro ház. — Bejárati a lépcsőnél. — Külön várdezők.**

E hirdelési rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdelési rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6/C. 28.

Rizikegomba
5 kilós postahordó 6 kor. Meleghy Aladár, Kassa. 5682

Vigyazzon,
ha meghűlt és vásároljon valódi Réthy-féle cukorkát 60 fillérért. sz.

12 drb. Makart-
fénykép, matt vagy fényes 5 frt. 12 Kabinet, matt vagy fényes 4 frt. 12 Visit 1.50 a legszebb kivitelben

HERZ fényképésznel,
Budapest, Rákóczi-ut 16. Vidéki megrendeléseket bármilyen fénykép után.

Magan építőiparos-
iskola előkészítő, közműves és kőfaragó vizsgához biztos sikerrel. Szerepny díjazás mellett elfogad tervek készítését, felülvizsgálatokat és statisztikai számításokat. Váglóssal műépítész igazgató, Budapest, VII. ker., Baross-tér 17. 29110

Benzinmotorok
25 lertől műhelyünkben gyártásig kijavítva, valamint új motorok is, jóállásúak és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók

KALLAI motortelepén
Budapest, VI., Nagymező-utca 43. Ugyanitt használt gézőgépek, szőlő- és őrlőmalmok is kaphatók.

500 koronát
fizetnek annak, ki a Bartilla fogvizetnek használatát mellett — üvege 80 fillér — valaha ismét fogfájást kap vagy szája büzlök, Bartilla-Winkler Ede Wien 19/1. Sommergasse 1. Főraktár Budapest, Török J. Király-u. 12., Andrássy-ut 29. sz. Dr. Egger Václav körút 17. sz. — Kapható minden gyógyszerárban. Csakis „Bartilla fogviz” kérendő. Hamisítások bejelentése jól jutalmaztatik

Azonnali pénz-
előleggel beraktározunk butort, kocsiakat, varrógépeket, autómobil és kereskedelmi árut, száraz rakományainkban „utólagos díj-fizetéssel” és igen mérsékelt díjak mellett. Tauber Armin és Társa, Baross-tér 18. Telefon 97-66.

Gimnáziumi,
polgári iskolai magánvizsgákra lelkiismeretesen előkészít „Magan tanítók Előkészítője” Rottenbiller-utca 1. 9239

Vadászfegyver
gyűjtemény, részben öröksézből származó egyenként is potom áron eladó. Közöttük Toplewer-kulcsu Lancaster 20 forint, Előrefekvő lakatszerkezettű, modern Hammerles 35 forint, Grener-záru, Bücksflinte 40 forint, Schnelleres Mannlicher 28 frt. Ejectoros (tölténykivető) Hammerles, 105 frt. Drilling, valódi Krupp acélsővegyekkel 65 frt. Winchester 35 frt. Néhány jobb revolver, mint Brauning Welodogghammerles, ugyanitt Görs Zeiss, Voigtländer és más finom fényképezőgépek, perzsa szőnyegek és egy motorkerékpár nagyon olcsón azonnal eladó. IV/E. Egyetem-tér 5. szám. Radonál. (Nem Egyetem-utca. 49082

Pénzszekrények
és amerikai irodabútorok használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, VII., Szegény-ház-tér 5.

Polvizsgákra,
Polgári, gimnáziumi, kereskedelmi, reál, magánvizsgákra, gimnázium különbözőkre és érettségire előkészít (hölgyeket is) Kerekes Ignác, Budapest, VII., Garay-utca 6. II. 12/a. Válaszbélyegzet kérek. 7808

Stenográfia
Rákóczi-ut 60. Magyar, német gyorsírás oktatás ínyenes gépirás tanítás az összes rendszerű írógépeken. A »Stenográfia« Országos Gabelsberger gyorsíró és gépiró iskolában havonta új magyar, német gyorsírás, gépirás, kereskedelmi és sokszorosítási tanfolyamok nyílnak. Levelező és vitairási tanfolyamok. Okleveles gyorsíró és kereskedelmi iskolai rendes tanárok. Az intézet sokszorosító és másoló irodája elvállal mindennemű írás és disz munkák elkészítését és sokszorosítását. A »Kalligrafia« szépírási osztályában fényesen bevált gyakorlati módszer ötvetkeztében minden esetben sikeres szépírásoktatás. Mérsékelt tandíj. Beiratások naponta kizárólag Bakoczy-ut 60. I. em. Nem tévesztendő össze hasonló hangzású iskolákkal. Kérlek tájékoztatást.

Parlament
gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíró-iskola. Díjaztan gépirás-oktatás, magyar, német fogalmazás, Kereskedelmi akadémiái tanárok által oktatott szak-tanfolyamok. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Iván 1863-ban. Biztos állásbiztosítás. Nyitva szeptember 1-től július 1-ig. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt-Ferenc-tér 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Címre vigyázzunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépcégektől s más hirtetésűktől utánzó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-68. Beiratások egész napon át 28944

Szabók részére
mindennemű zsinór, gorob és szabó-kellék képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részvénytársaság Nagymező-utca 46. 27903.

A legelőnyösebb részletfizetésre zongorát, pianinót, czimbalmot, hegedűt
középszerűen áron a legújabb rendszerű **bankhitel** utján kizárólag cenzus Reményi nagy magyar hang-észtertelepén. Prospektus és árjegyzék in 5720. Budapest, Király-utca 58. szám.

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén államvizsgákra teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szeminariuma Bpest IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt VI., Rózsa-u. 44.) Ne tévesztse össze más hirdetéssel

Zalogcédulát
Inokródi is, brillantot, aranyat, ezüstöt, ékszert és régiséget veszek. Körtász ékszerész, Budapest, VII. ker., Király-utca 85. sz. Telefonszám 95-48.

Jogtudomány!
és államtudományi szigorlatokra, alapvizsgákra, államvizsgákra előkészít biztos sikerrel

Dr. Erős Vilmos
jogi szeminariuma. Budapest, Messelényi-utca 18 szám.

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított, brillansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltozok és teljes értéket kifizetom.

Singer Jakab
ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám, Izabella-utcasarkán

Soványás!
Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép test tudomokat nyernek. — Hölgyek remek köblet. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért jóállású. Vérszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorhajósoknak nélkülözhetetlen tápszer. Kinteltotte: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országából. — Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balass Hór E. Budapest, VII. István-ut 11. II. emelet 1.

THE ROYAL
beszélőgépeket a legújabb modellokat szigorúan az eredeti gyári áron 30% árleszállítással szállítunk havi 8-10 K. részletfizetésre is, vidékre is bérbevé.

Láng Jakab és fia gramofon-és zenészek. Budapest, József-körút 41. Főkirályi-utca VIII., Baross-tér 4. és Budán, II., Margit-körút 6. sz. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Magánnyomozó
törv. bejegyzett cég elvállal bizalmi, házassági örökségi és egyéb kényes ügyekben teendő kutatásokat, személyek, lakások üzletek felűnés nélkül megfigyelését a el-tűnt egyének és névtelen levelek íróinak kinyomozását, bel és külföldön. Bartha László János, Budapest, Rákóczi-ut 6. L. 15. Telefon 108-52. 28587

Saját gyártmánya vas- és rézbutorok
Rézagy — — — 45.- frt
Vasagy matracszal 8.50 •
Gyermekagy — — — 11.50 •
Sodronyagy-betét 3.50 •
Vas- és rézbutorok gyári áron. 28046

WEISZ LIPÓT
Király-utca 99. szám. TELEFON 47-02.

30 forint.
Varrógépek
egy új valódi csatlós Singer varrógép árszékérendőnyel 6 évi garánciával csak **SINGER A.** mügépcésznél Budapest, Rákóczi-utca 55. Mindennemű varrógépek javítását legutányosabb áron elvállaljuk. Árjegyzék ingyen.

Pénzkölcsönt
4 1/2, 4 1/4, 5 és 6% alapon földbirtokra, földvelmelző, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő bérházakra I., II., III. helyen 15-60 évig törleszthető. Személyhittel tisztviselőknak gyorsan eszközözöltek.

HOFMANN JAKAB
bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körút 12.

Villamos világítás
saját dynamóval, lakóháznak, gazdaságok részére. Telefon és villamos czikkok árjegyzékét ingyen. Aranylát és fényvilágosítás ingyenes. Strigl és Hartner, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27655

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban, el-lendő nagy raktár

Laub Lipót,
BUDAPEST, Liszt-Ferenc-tér 17. sz.

BUTOROK
háló-, ebéd-, szalonnarendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezései és mahagnai butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bérgezművek eladása és vétele.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám I. emelet 202
Erzsébet-utca sarkán.

«Fidelitas»
magánnyomozó Intézet VI., Nagymező-utca 45. Elvállal kényes megfigyeléseket, nyomozásokat és házassági információkat.

Legszobbb és legértékesebb **KARÁCSENYI AJÁNDÉK**

Ha Ön családját, gyermekeit, barátját, ismerősét egy pompás és értékes ajándékkal akarja meglepni, rendelje meg a legszebb diszmitvet, az

Erzsébet király- asszony emlékére

kiadásunkban megjelent könyvet, amely a királyi család tagjainak, főpapoknak, főembereknek, íróknak és műszeknek eredeti kéziratain kívül 59 nagy fejezetben megdicsőült Erzsébet királyné élet-történetét születésétől haláláig érdekes elbeszélés alakjában ismerteti legjelesebb íróink tollából. A mű számos rajzzal és műmelléklettel 200 oldal jóval meghaladó terjedelemben, pompás aranyozott dombornyomást angol vászon diszkötésben, a királyné sikertelt relief arcképével **ára 20 korona.**

Nem kevésbé értékes és ajándéknak kiválóan alkalmas a legnagyobb magyar költőnk emlékére a «Petőfi társaság» megbízásából szerkesztett és kiadott vasos kötet, a

Petőfi Album

is, mely remek angol vászon diszkötésben, dombornyomással, több mint 300 oldal terjedelemben, számos rajzzal, eredeti okmányok sikerült másolataival, képekkel, műmellékletekkel, Petőfi Sándor életére vonatkozó minden nevezetesebb eseményt legjelesebb íróink tollából érdekes elbeszélés alakjában adja elő. Ennek a pompás és értékes diszmitnek megrendelési ára 16 korona.

Mind a két diszmit egyszerre megrendelve csak 30 kor.

Megrendelhető az

Erzsébet Királyné Album kiadóhivatalában Budapest, Erzsébet-körút 50. Megrendelések utánvétel, vagy a pénz előzetes beküldése ellenében pontosan eszközöltetnek. Könyvgyűzők helyben és vidéken levélteknek.

Modern urasági butorok

alkalmi vétele és eladása háló-, ebéd-, szalonnuriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktári szőnyegek, függönyök, terítők, csillatok, vas- és rézbutorokban.

GROSZ SÁNDOR és társa
Budapest, Liszt-Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca
Telefon 14-09.

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított brillansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltozok és teljes értéket kifizetom.

SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő BUDAPEST, Sip utca 8. sz.

Most jelent meg az 1909-ik évre szóló **ATHENAEUM NAGY KÉPES NAPTÁRA**

50-İK ÉVFOLYAMA

Orvosok, ügyvédek, kereskedők, közigazgatási hatóságok és tisztviselők részére nélkülözhetetlen az

ATHENAEUM NAGY KÉPES NAPTÁRA
az 1909. évre.

Ára tartós kötésben **2 K 60 f.**
Kapható a kiadó Athenaeum részv. társaság könyvkiadóhivatalában (Budapest, VII., Rákóczi-ut 54. szám) és minden könyvkereskedésben.

INGYEN DRÁGÁBB, MINT MÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP

NAGYÍTÁSOK
MINDEN EGY ÉLETNAGYSÁGÚ KÉPET 3 KORONÁÉRT DÍSZES PASZPARTYVAL 55-68 CM. NAGYSÁGBAN CSOMAGOLVA SZINES

OLAJKÉP
ÁRA 10 KORONA. KÉPVISÉLŐM HÍVOSNÓTT • FELVÉTELEK.

SZAVATOSSÁG
MINDEN IRÁNYBAN RAFAEL FÉNYKÉP-NAGYÍTÓ ÉS PASZPARTY-ÉRTÉKESÍTŐ BUDAPEST, VI. MÖTTENKÖLÉB-0-60 MÖTTENTETVE AZ 1908. ÉVI PÁRSI MEGÁLLÁS MEGÁLLÁS MEGÁLLÁS MEGÁLLÁS DÍSZKÖNYVÉL; KERESZTTEL ÉS ARANY-ÉREMMEL.